

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

APJUNGĖS

AMERIKĄ, LDS ORGANĄ, DARBININKĄ IR LIETUVIŲ ŽINIAS

680 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

Copyright

XXXVII. Nr. 23

Redakcija: GLENMORE 5-7281

ANTRADIENIS, (Tuesday), KOVO (MARCH) 25 D. 1952 M.

Administracija: GLENMORE 5-7068

10 CENTŲ

KOREJOJ DERESIS PUSIAU SLAPTAI

Munsan. — Korejos paliaubų derybos šiomis dienomis pirmyn nepajudėjo. Jungt. Tautų delegatai nuo šešmadienio pradėjo vesti derybas pusiau slaptai ir siūlo tą patį daryti komunistams. Tikimasi, kad šiuo būdu gal lengviau pavyks pasiekti susitarimo, kai dėl kiekvieno dalyko tuojau pat nebus visam pasauliui ko-

mentarų. Tie komentarai, gal būt, sulaukia komunistų daugelį atvejų nuo susitarimo.

Paskutiniame posėdyje buvo pasikeista žemėlapis dėl uostų, kuriuose turėtų veikti neutralūs stebėtojai. Ginčai tebevyksta vis tais pačiais klausimais — belaisvių savanoriškos ar priverstinės repatriacijos, komunistų aerodromų statybos paliaubų metu, Sovietų dalyvavimo neutralių stebėtojų tarpe ir k.

P. ZADEIKIS LANKESI VALSTYBES DEPARTAMENTE

Kovo 13 d. Lietuvos įgaliotasis ministras Washingtono drauge su Latvijos atstovu Feldmaniu padarė mandagumo vizitą naujam Valstybės Departamento sekretoriui Sargeant. Buvo paliesti ir šio metu aktualūs Baltijos kraštų laisvinimo kovos aspektai.

PROF. J. KAMINSKAS IMASI SUDARYTI VYKDOMĄJĄ TARYBĄ

New Yorkas. — Po pasitarimų įvairiais Lietuvos laisvinimo darbo organizacijos bei vykdymo klausimais prof. J. Kaminskas sutiko imtis Vykdamosios Tarybos sudarymo. Artimu laiku jis numato išvykti į Europą.

K. ČIBIRAS — SPAUDOS ATTACHE

Nuo š. m. pradžios žurnalistas Kazys Čibiras figūruoja Urugvajuje diplomatų sąrašė kaip Lietuvos spaudos attache. Urugvajaus užsienio ministerija, pripažindama jam šitą titulą, parodė Lietuvai palankumą.

K. Čibiras yra vienintelis šiuo metu (ir berods, ar tik ne pirmasis) Lietuvos spaudos attache. Savo veikalais apie Lietuvą ir savo straipsniais Pietų Amerikos spaudoje K. Čibiras, slapyvardžiu Verax yra išvarejęs gilią vagą informuodamas apie Lietuvos reikalus. Lietuvos priešų jis dėl to buvo ir yra puolamas.

SUGAVO URANO SPEKULIANTUS

Duesseldorfas. — Po keturių mėnesių įtemto sekimo ir ieškojimo Vakarų Vokietijos policijai pavyko išaiškinti plačią mastu suorganizuotą spekuliaciją uranu. Spekuliacijos tinklas, kaip rodo ligišioliniai duomenės, buvo išplėstas po visą Vokietiją. Jau suimta 30 urano spekuliantų. Juodojo rinko spekuliantai už gramą urano, kurio kaina šiaip yra 500-700 markių, gaudavo ligi 2,000-5,000 markių. Vakarų okupacinių valstybių išleistas potvarkis prekybą uranu griežtai draudžia ir už ją numato didesnes bausmes. Spekuliacijai panaudotas uranas kilęs daugiausia iš buvusių vokiečių kariuomenės išteklių. Vokietijoje vis didesnio susidomėjimo uranu ir thorium kyla ryšius su bandymais atominę energiją panaudoti įvairiems kariniams ir civiliniams tikslams.

TIROLIO ALPĖSE VĖL GRĮVIA SNIEGAS

Viena. — Netoli Galtuer žiemos kurorto vėl įvyko didelė sniego grūdis, kurios metu žuvo mažiausia septyni darbininkai, kurie dirbo prie hidroelektrinės įėjainės statybos. Ligi šiol Austrijos kalnuose šią žiemą nuo sniego grūčių jau žuvo 54 asmenys.

Gen. M. B. Ridgway inspektuoja Korejoj kanadiečių ginama fronte dalį. Šalia jo Kanados generolas Rockingham ir kairėje gen. Van Fleet.

AUDROS IR POTVYNAI JAV PIETUOSE

ZUVO 222 ASMENS. PADARYTA 10 MILLONŲ DOLERIŲ NUOSTOLIŲ

Little Rock, Ark. — Pietinės valstybės Arkansas, Tennessee, Kentucky, Alabama, Virginia ir West Virginia siautė didelė audra bei liūtas, kurios sukėlė potvynius. Dar nepilnai duomenimis, yra žuvs ne mažiau kaip 222 asmens ir per tūkstantį sužeista. Sugriauta daug namų, nutraukti elektros laidai, ir apsemtos dirvos. Prigėrė daug gyvulių. Medžiaginiai nuostoliai siekia milijonus. Arkansasse gelbėjimui.

PRAGYVENIMO KAINOS KIEK SUMAZĖJO

Washingtonas. — Vyriausybės duomenimis, pragyvenimo kainos pirmą kartą nuo praėjusių metų birželio mėnesio sumažėjo 0,6%. Kainų sumažėjimas pirmą kartą konstatuotas maisto produktams. Bet vis tiek nuo Korejos karo pradžios kainos yra dar 10,4% pakilusios. Vyriausybė ir ūkio specialistai pranašauja, kad kainos dar kris.

PABĖGO TARP VYNO STATINIŲ

Viena. — Traukiniais iš Budapešto pasiekus Austriją Linco stotį, vienam prekiniam vagonui pasigirdo baldymas. Patikrinus, pasirodė, kad jame buvo pabėgę į Vakarų vienas vengras su žmona. Jie prieš traukinio išėjimą pasislėpė tarp pakrautų vyno statinių ir ten buvo, kol traukinys pasiekė vokiečių Austrijos zoną.

Vakarai Oderio-Neissės linijos nelaiko galutine Vokietijos siena

Paryžius. — Pranešama, kad JAV, Anglijos ir Prancūzijos atstovai susitarė dėl atsakymo į Sovietų notą Vokietijos sujungimo klausimu. Vyriausybės tam atsakymo tekstui pritarus, jis bus perduotas Maskvai.

Pirmoji eilė tame atsakyme esą nurodoma, kad Vakarų sąjungininkai Oderio - Neissės linijos nelaiko galutinei pripažinta Vokietijos rytine siena. Ši linija buvo Potsdamo pravaista atmušti. Jungt. Tautų oro pajėgos toliau naikina komunistų užnugary karinius taikinius.

kietija ir ją pripažino ne tik Sovietai, bet ir komunistinė rytinės Vokietijos dalies vyriausybė. Vakarų Vokietija tokią rytinę Vokietijos sieną atsisakoma pripažinti, nurodydama, jog tarptautinėse sutartyse yra numatyta, kad galutinės pokarinės Vokietijos sienos bus nustatytos taikos sutartimi.

Taip pat Vakarų sąjungininkai savo atsakyme statą Sovietams klausimą, ar jie sutinka su laisvais, slaptais ir visuotiniiais rinkimais visoje Vokietijos teritorijoje.

JUNGT. TAUTŲ KOMISIJA ATSAKYMO DAR NESULAUKIA

Berlynas. — Jungt. Tautų komisijos, kuri turi iširti, ar įmanoma visoje Vokietijoje praversti laisvus rinkimus, pirminkas pareiškė, jog komisija savo darbą tęs tik tuomet, kai gaus iš abiejų Vokietijos dalių sutikimą padėti patikrinti. Tuo reikalu komisija numato dar kartą bandyti tokį Rytų Vokietijos ir Sovietų sutikimą gauti. Ligi šiol komisija jau su-

pažino su padėtim Vakarų Vokietijoje ir vakarietiškoje Berlyno dalyje. bet rytinės Vokietijos dalies vyriausybė ir Sovietų okupaciniai organai ignoruoja šią Jungt. Tautų komisiją ir į jos paklausimą įsileidimo reikalu ligi šiol jokio atsakymo nesulaukė.

ČEKOSLOVAKIJOJ PRAGYVENIMAS DAR BLOGĖJA

Viena. — Nors Čekoslovakijoje darbininkų pragyvenimo lygis jau ir šiaip labai žemas, vyriausybė paskelbė, jog bus imtasi priemonių dar diesniam taupymui, kad būtų galima praversti ginklavimosi programą. Šis pranešimas buvo paskelbtas, kai prekybos ministras Gregor grįžo po ilgų pasitarimų iš Maskvos. Vyriausybė randanti, kad atlyginimai esą perdideli, o gamyba permaža. Tasai skirtumas tarp gamybos ir atlyginimų turis būti pašalintas, kitais žodžiais tariant, turi būti sumažinti darbininkams atlyginimai. Tuo būdu tikimasi sutaupti 50 milijardų kronų.

PATVIRTINO SUTARTĮ SU JAPONIJA

Washingtonas. — Po penkių dienų debatų senatas 66 balsais prieš 10 patvirtino taikos sutartį su Japonija. Vyriausybės atstovai pareiškė, jog sutarties patvirtinimas vėl sudaro sąlygas Japonijai įeiti į laisvųjų tautų tarpą. Sutartis patvirtinta šešeriems metams

praėjus nuo kapituliacijos. Ligi šiol taikos sutartį su Japonija patvirtino penki kraštai — JAV, Anglija, Australija, Naujoji Zelandija ir Ceilonas. Taip pat šią sutartį patvirtino ir Japonijos parlamentas. Ji įsigalios, kai ją dar patvirtins Kanada, Prancūzija, Indonezija, Olandija, Pakistanas ir Filipinai. Pažymėtina, jog su sutarties aptvirtinimu priimta rezoliucija, kad sutarties patvirtinimas nesiejamas su patvirtinimu Jaltos padarytų susitarimų.

NERAMUMAI TRIESTE

Triestas. — Neleidus paminėti ketverių metų sukaktį, kaip Vakarų sąjungininkų buvo pareikštas pasiryžimas 320 kvadratinį mylių Triesto teritoriją grąžinti Italijai, apie 7-000 asmenų minia dviejų parų laikotarpy dar kartu sukėlė smarkias riaušes ir antikomunistiniai darbininkai paskelbė dvylikos valandų protesto streiką. Susirėmimų metu apie 6 asmenų buvo sužeista ir 40 areštuota. Vėliau areštuotieji buvo paleisti, tačiau keletas jų už viešosios tvarkos ardyimų traukiami atsakomybėn. Demonstrantai reikalavo, kad pažadas būtų įvykdytas ir Triestas grąžintas Italijai. Įvairiuose Italijos miestuose įvyko simpatijai Triesto gyventojų reikalavimams pareikšti demonstracijos.

KOVA DEL ĮSTATYMO PIETŲ AFRIKOJ

Blomfontein. — Aukščiausias Pietų Afrikos teismas pripažino, kad vienas svarbiausių nacionalistinės Malano vyriausybės išimties įstatymų yra priešingas konstitucijai. Tuo įstatymu Kapo provincijoje turėjo būti atimta apie milijonų mulatų balsavimo teisė. Praėjusiais metais Malano grupė nedidele dauguma tą įstatymą buvo pravedusi. Šiai kovai prieš rasistinius įstatymus pirmą kartą susijungė azijatai, kuriuos čia daugiausia atstovauja imigravę indai, ir mulatai.

Prez. Trumanas trijų savaitėjų laikotary pirmojo savo konferencijoje Key West, Fla., pareiškė, kad jo nutarimas kandidatuoti ar nekadidatuoti naujai kadencijai visai nepriklauso nuo Korejos karo eigos, kaip neseniai paskelbė demokratų tautinio komiteto pirm. F. McKinney.

LATTIMORE KALBĖJĖS NETIESA

sako senato komisija

Washingtonas. — Senato vidaus saugumo komisija padarė O. Lattimore smarkių priekaištų dėl jo laikyenos apklausinėjimo metu ir iškėlė kaltinimą, kad jis prisiekęs kalbėjo netiesą. Komisijos pirminkas perskaitė platų raštą, kuriame Hopkins universiteto profesorius ir buvusias Valstybės Departamento patarėju buvo pasakyta labai smarkių žodžių. Lattimore buvo jau dvylika dienų klausinėjamas ir stengėsi įrodyti, kad jis niekad komunistas nėra buvęs. Pradedant apklausinėjimą, jįsai perskaitė apie 50 puslapių ilgumo raštą, kuriame labai smarkiai puolė komisiją, pareiškėdamas, jog jis iš anksto žinąs, kad čia nesusilauksis objektyvaus savo bylos nagrinėjimo. Dabar komisijos pirminkas McCarran savo atsakyme nurodė, jog aktaf aiškiai rodo, kad Lattimore savo parodymuose kalbėjo netiesą. Taip pat daugeliu atvejų jis nusikaltes komisijos paniekinimui. Ar komisija imsis kokių įstatyminių priemonių dėl tokio Lattimore elgesio, komisija nuspręs vėliau.

Austrijos užsienio reikalų ministrui Gruberiui besilankant Vatikane, Austrijos atstovybė prie šv. Sosto paversta ambasada, o internacijai Vienoje suteiktas nunciatus titulas.

SUGLAUSTOS ŽINIOS

- JAV vyriausybė pareiškė savo pritarimą planui, kuriuo numatoma, panašiai kaip Schumano planu sunkiąją pramonę, sujungti 18 Europos kraštų žemės ūkį į vieningą ūkio vienetą.
- Anglų darbiečių partijos lyderis C. Attlee iškėlė reikalavimą, kad būtų paskubinta Anglijos ginklavimosi vykdymas. Reikalavimas yra nukreiptas tiek prieš darbiečių kairįjį sparną, kuris, Bevan vadovaujamas, reikalauja sumažinti ginklavimąsi, tiek prieš konservatorių vyriausybę, kuri esanti ligi pavojingumo ginklavimąsi sulėtinusi.
- Komunistinės Rytų Vokietijos vyriausybės spaudos šefas A. Norden pareiškė, jog Jungt. Tautų komisija padėčiai Vokietijoje iširti esanti "antidemokratinė" ir į rytinę Vokietijos zoną nebūsianti įleista.
- Peipingo radijas iš naujo iškėlė kaltinimą, kad JAV vedančios Korejoj bakterologinį karą. Tačiau neutralią tyrimo komisiją įsileisti ligi šiol nerodo noro.
- Čekoslovakija pranešė Izraelio vyriausybei, kad ji už nusikaltimą krašto saugumui suėmusi Izraelio socialistų partijos vadą M. Oren. Suimtas buvo dingęs, grįždamas iš komunistų sušaukto Berlyne profesinių sąjungų kongreso.
- Neramumai Trieste vėl pasikartojė. Sužeistųjų skaičius yra pakilęs ligi 181. Demonstrantai reikalauja Triestą grąžinti Italijai.
- Gen. Eisenhowerio štabo viršininkas gen. A. Gruenther atvyko į Washingtoną, kur išdėstys Eisenhowerio pažiūras užsienio pagalbos reikalui.
- Po kritimo nuo arklio dėl smegenų sukrėtimo mirė Ceilono min. pirm. S. Senanayake. Jis buvo prieš ketverius metus pasidariusio nepriklausomus Ceilono pirmasis ministras pirminkas, didelis Anglijos draugas ir komunizmo priešas.
- Valst. Departamento sekr. Achesonas pareikalavo, kad komunistinės Lenkijos atstovybė Washingtono susilaikytų nuo apyplėšišku pareiškimų. Kovo 3 d. Lenkijos atstovybė buvo paskelbusi pareiškimą, kuriame JAV vykdomą Katyno žudynių tyrinėjimą pavadino nacišku ir iš Goebelo pasiskolintu būdu provokuoti "taiką mylinčias tautas."

Prieš ludydamas atstovų rūmų užsienio reikalų komitetui užsienio pagalbos reikalui, Valstybės Departamento sekr. Achesonas kalbasi su to komiteto pirm. P. Richard.

Atominiai ginklai

Kas jau išrasta ir ko dar ieškoma?

Pirmosios atominės bombos, kurios krito Japonijoje praėjusio karo pabaigoje, sakoma, yra jau pasenusios. Moksliniai tyrinėjamai yra tiek pažengę į prielį, kad yra planuojama viena eilė naujų ir moderniškesnių ginklų. Jie yra dengiami paslapties, kaip ir kiekvienas kitas tobulinamas ginklas. Tačiau nuo viešumos neslepama, kokie yra tie projektai. Nesakoma tik to, ar jie jau baigti ar dar tik bandomi. Nepasakoma nė kaip veikia. Dėlto galima kalbėti tik bendrais žodžiais, ką naujas karas gali parodyti.

Vandenilio bombos

Anos pirmosios atominės bombos yra toli pralenktos vadinamųjų vandenilio arba H bombų. Jos yra kelis šimtus kartų stipresnės už pirmąsias. Ką tai reiškia, sunku įsivaizduoti. Galėtų pasakyti nebent tie, kurie išgyveno Hirošimos baisias dienas ir laimė liko gyvi. Jei būtų kritusi vandenilio bomba, nei Hirošimoje nei visoje apylinkėje apie tą sugriautą miestą nebūtų, likę nei vienos gyvos būtybės. Viskas būtų sutirpę. Dabar jau statomi fabriai H bomboms gaminti. Veltai norėtume sužinoti, ar jie baigti ir kiek jau tų bombų pagamina. Kas čia kištų nosį, būtų šnipas.

Radioaktyviniai debesys

Galima esą prieš ir nesivilinti: galima tikrai visa, kas gyva, išmirti, o kas nemiršta — paliks. Tuo būdu paliktų miestai be žmonių ir fabriai be darbininkų. Sakoma, kad to galima pasiekti, nuleidžiant "atominį debesį" arba didelių debesies ratų apsupant visą sritį. Niekas gyvas negalėtų praeiti pro tą užtvaną. Tuo būdu galima prieš apsupti arba jį sulaukyti, kad nesiveržtų į priekį. O jei reikės sustabdyti prieš pramonę, pakaks tikrai pagrasyti, kad bus nuleistas "atominis debesys". Pirmą kartą, galimas daiktas, žmonės dar nepaklausytų, bijodami policijos. Patyrę, kas atsitiko su vienu miestu, iš kito jau bėgtų ir patį policiją...

Atominė artilerija

Sakoma, kad jau yra pagaminti ir atominiai patrankų sviediniai. Jie tinka naudoti fronte. Jei tai tiesa, tai prieš masės nustoja savo vertės. Jos negalėtų paslinkti į priekį nei žingsnio, o ypač koncentruotis didesnėmis masėmis, prasiiveržimui, kaip tai yra buvę Korejoje karo pradžioje. Tokius priešų kumščius atominė artilerija sumaišytų su žeme.

Raketos ir torpedos

Ligi šiol jos buvo prikrautos paprastos sprogtamos medžiagos. Apkravus jas atominė energija, pasidarytų tokios bombos, kaip ir atominės bombos. Nuo atominės torpedos joks

laivas nebeišlaikytų vandens paviršiuje. Svarbu tikrai pataikyti. Bet, sakoma, ir čia yra daug kas pagerinta: nei viena torpeda nepramautų pro šalį. Raketą taip pat galima nuvairuoti ten, kur ji siunčiama. Radarai ir kiti prietaisai tuo pasirūpina. Ir greitis jų toks žaibiškas, kad nėra priemonių sulaukyti.

Zaibiška aviacija

Atominės energija taikoma ne tik sprogmenims, bet ir varikliams. Tuo pagrindu konstruojami atominiai lėktuvai, kurie galėtų sukurti aplink žemę nenutūpdami. Padaryti juos be pilotų, esą, sunkumų nekyla, bet juos tuo tarpu galima būtų nuvairuoti tikrai kelis šimtus kilometrų. Aplink žemę skristi galėtų tikrai su pilotu. Bet jį reikia apsaugoti nuo mirtingų radioaktyviųjų spindulių. Čia ir kyla problema. O gal ir jos jau nebėra, kas žino?

Aišku, kad nėra jau problemos pakilti nuo laivo galin-giems lėktuvams su atominėmis bombomis. Jie gali skraidyti 1000-kilometrų spinduliu. Tai reiškia, kad tokie lėktuvai, pakilę kur nors Viduržemio jūroje, lengvai gali pasiekti Žibalo versmes pietų Rusijoje.

Lėktuvnešiai ir povandeniniai laivai

Lėktuvnešiams dabar reikia daug pasiimti skysto kuro. Jei galima būtų jį pakeisti atominė energija, tai toks laivas, prikrautas lėktuvų, galėtų išstis mėnesius plūduriuoti van-

Latvių sąjungos kongresas

Kovo 7-9 d. Washingtone įvyko latvių sąjungos Jungtinėse Valstybėse metinis atstovų suvažiavimas. Latvių kolonija JAV sudaro daugiausia naujieji ateiviai, pagal DP bilį atvykę. Senųjų tėra labai nedaug. Tokių naujų ateivių latviai skaičiuoja JAV apie 40-000. Jų dauguma yra susibūrę į latvių ateivių sąjungą. Toji sąjunga rūpinasi latvių kalbos bei kultūros palaikymu, latviškų leidinių leidimu, latviškų mokyklų steigimu. Kur atsiranda bent 3 latviukai vaikai, steigiamas jiems latviškas židinys — darželis, mokyklėlė. Sąjungos metinis biudžetas prašoka 28,000 dolerių. (Idomu būtų palyginti su latvių tremtinių draugijos JAV metine apyvarta?). Prieš kongresą latvių sluogsnis buvo nuogaustaujama, kad jame žymų vaidmenį gali vaidinti Valdmanio Šalininkai. O ta Valdmanio grupė kiek panaši į tą latvių grupę, kuri veikia Kanadoje LAS vardu, atseit profaštinė su avantiūristiniais polinkiais, sugėbanti triukšmauti, bet jokiam pozityviams darbiui nenaudinga. Tačiau suvažiavimas praėjo darbinga nuotaika ir Valdmanio grupė pasirodė mažumoj.

Savo biure Washingtono CIO pirm. Ph. Murray su plieno darbininkų unijos finansų sekretorium D. J. McDonald ir unijos vicepirm. J. G. Thimmes diskutuoja plieno pramonės darbininkų streiko klausimus.

STIPRINAMAS INFORMACIJOS DARBAS

Patariamoji Lietuvių Grupė prie Laisvosios Europos Komiteto nusistatė artimiausiu laiku pradėti leisti anglų kalba žinių iš pavergtosios Lietuvos biuletinį. Biuletenis turėtų būti bendras visiems Baltijos kraštams. Greta tokio anglų kalba žinių biuletinio Grupė projektuoja leisti lietuvių kalba leidinį, kuriame būtų tiek aktualių laisvinimo problemų, tiek ypatingai išlaisvintosios Lietuvos atstatymo klausimų, tiek ir išlaisvintosios Lietuvos dalyvavimo apjungtoje Europoje problema, jos santykiai su kaimynais ir kt. Grupė yra priėmusi planą knygos, kurioje būtų visi visų sričių daviniai apie Lietuvą: geografiniai, istoriniai, demografiniai, politiniai, ūkiniai, kultūriniai, etc. Knyga turėtų 10 pagrindinių skyrių: 1) kraštas ir žmonės, 2) istorija, 3) Lietuvos valstybė, 4) ūkis, 5) socialinis aprūpinimas, 6) sveikatos reikalai, 7) kultūra, 8) Lietuva — ag-

resijos auka, 9) Lietuva — išlaisvintoji Europoje, 10) Pasaulio lietuvių bendruomenė. Kiekvienas pagrindinis skyrius turės po keleta poskyrių, ogi tie vėl dar savo ruožtu apims po keleta dalykų. Knyga turėtų būti apie 400 pusl. viutinio formato.

Taikai ar karui?

Dar nebuvo tokio ginklo, kurio žmogus nebūtų panaudojęs kitam žudyti. Ne kitaip greičiausia bus ir su atominiais ginklais. Bet kai kas turi vilnities, kad jų baisumas žmoneis įkvėps daugiau išminties ir jie tik taikai pasitarę. Jie juk tinka ir apsiginti, re tik puliti.

Baltųjų Rūmų remontas baigiamas, ir prezidento šeima tuojau grįš į juos gyventi. Rūmų virtuvėje atliekami paskutiniai pasiruošimai. Naujai atremontuotuose rūmose pirmas svetis bus Olandijos karalienė Juliana.

GROBIA...

Berlynas. — Kovo 17 d. rusikai apsitaisę asmens įsiveržė į amerikiečių zoną ir pagrobė 39 metų berlynietį Erwin Winkler. Jo draugas pabėgo.

ZUKOVAS VĖL STALINO MALONEJ

Pro geležinę uždangą ateina žinios, kad maršalas Zukovas yra paskirtas vadovauti raudonajai armijai, kuri yra išdėstyta visu vakariniu pasieniu. Po antrojo pasaulinio karo Zukovas čia paliko ir kažkur buvo dingęs. Dabar jis vėl pasirodo tai Rytų Vokietijoje, tai Čekoslovakijoje. Kur yra jo vyriausioji būstinė, nežinoma. Aišku tik tai, kad Stalinas vėl šypterėjo tam pavarytam maršalui? Kas čia pasikeitė?

Diktoriai labai bijo generolų

Dar Leninas yra pasakęs, kad revoliucijai patys pavojingiausi priešai yra jos pačios iškelti generolai. Tai kalbėdamas, jis turėjo galvoje Napoleoną, kurį revoliucija buvo iškėlus, bet iš jo susilaukė imperatoriaus. Visi pirmieji prancūzų revoliucionieriai atsidūrė po Napoleono padu.

Bijodamas to paties sulaukti, Stalinas dar prieš antrąjį pasaulinį karą likvidavo Tuhačevskį ir visą eilę aukštųjų karininkų. Kai kilo karas, jis mieliai būtų prikėlus juos iš mirusiųjų. Bet to padaryti jau negalėjo. Reikėjo apseiti su tais, kurie liko. Tarp jų buvo ir Zukovas. Karas jį iškėlė, bet ir padarė Kremlui pavojingą. Jis buvo atsauktas iš Berlyno ir dingo. Vienas užsieniecis jį matė Odesoje dalyvaudant laidotuviuose. Atvažiavo jis nudėvėtu automobiliu, be jokio padėtojų. Niekas jį ir jokio dėmesio nekėlė. Paskui Zukovas visai dingo iš akių. Žmonės nukalbėjo, kad to "trigubo didvyrio" jau nebėra tarp gyvųjų.

Geriausią pažįsta vakariečius

Kalbos tos buvo tuščios. Praėjusią vasarą maršalas Zukovas nelaukiant atsirado Varšuvoje. Jis dalyvavo parade drauge su gen. Rokosovskiu. Paskui jį žmonės matė Maskvoje pilnoje maršalo uniformoje. Visa jo krūtinė buvo nusagstyta medaliais ir atsižymėjimo ženklais. Jis labai juos mėgsta, daug labiau negu Hermanas Goeringas, buvęs nacių maršalas. O to nacio niekas žibučiai nebūtų pralenkęs. Dabar jį pralenkia Zukovas.

Spaudos puslapiuose

LITERATūros MECENATŲ KELIAIS

Draugas 3.8. Iš tautos literatūros sprendžiama ir apie jos kultūrą. Juo kuri tauta turi didesnę literatūrą, juo ji yra kultūringesnė. Todėl mums, lietuviams, savo tautinės literatūros ugdymas yra pirmos svarbos uždavinys ypač šiuo metu, kada ties visa tauta yra pakibusis tokia baisi grėsmė. Kiekvieno gyvos dvasios lietuviui tautinė pareiga nuosirdžiai sutikti ir paremti visas tas pastangas, kurios yra skiriamos literatūros kilimui ir pažangai. Ben Babrauskas, Lietuvių Rašytojų Draugijos pirmininkas, mūsų visuomenei primindamas pereinę metų šešių Venecueloje prisiglaudusių tremties brolių sudėtą auką tautos kultūrai — jie paskyrė 1.500 dolerių premijai už geriausią taisy metais pasirodžiusį mūsų žinės literatūros veikalą, dailrosi naujų Literatūros Mece-

1952 metų knygai atžymėti, t. y. sekančią premiją skiria, pavyzdžiui, keletas mūsų čikagiečių gydytojų. Ir tai būtų ne tiek mūsų gydytojų ar inžinierių auka saviems rašytojams, kiek įsakmus pabrėžimas, kad mūsų literatūra yra visos mūsų tautos reikalas."

TAUTOS VETERANO LINKEJIMAI

Tėviškės Žiburiai 3.13. Sausio 16 d. sukako 80 metų prelat. prof. Kazimierui Sauliui, kuris yra ne tik Vasario 16 d. Akto signataras, bet ir tauri asmenybė, įkūnijusi krikščionišką pilnatvę bei lietuvių patriotą idealą. Iš visų mūsų visų pirmą jį pagedauja darbo savo tautai:

"Mano troškimas yra, kad visi vieningai veiktų tautinėje dirvoje, nes tik šiuo būdu galėsime kenčiančiai Lietuvai pagelbėti ir išvystyti jos šviesesnę

rytojų. Reikia, kad mūsų veikimas išivijoje būtų demokratiškas idėjų vadovaujamas ir suderinamas su tautos kamieno troškimais."

Si veikla turi telktis apie Vliką ir Lietuvių Bendruomenę:

"Esu šventai įsitikinęs, kad ateis laikas, kada kelias į mūsų gimtąjį karštą bus atidarytas. Bet jis tikrai atsidarys su sąlyga, jei vieningai jį visi tiesime. Pasiduoti apatijai, nusiiminimui ir nuleidus rankas nieko taja kryptimi neveikti reikėtų išsivadėti to kelio. Reikia vienytis apie Vliką ir apie Pasaulio Lietuvių Bendruomenę."

Prelatas patenkintas, kad j Lietuvių Bendruomenės eiles stoja ir Jungtinių Amerikos Valstybių lietuviai:

"Be Jungt. Amerikos Valstybių lietuvių prisidėjimo prie PLB ši viso pasaulio lietuvių apjungianti organizacija būtų silpna ir nepatvari. Belieka tik pasidžiaugti, kad pastaruoju metu ir JAV lietuviai pradeda grupuotis po bendra PLB vėliava."

St. Papartis

Stalio darbas kreipkitės į stalių

Taupymui naudok taupymo banką

Specialus darbas reikalauja specialaus patyrimo. Tad visi teisingai, jei jūs specialiai pasirinktė ir banką. Pasirinkite specialiai tam reikalui, kuriam jums reikalingas.

Nėra geresnės vietos jūsų pinigams taupyti, kaip vienas iš 188 Taupymo Bankų Massachusetts valstybėje. Šis didelis bankas buvo įsteigtas specialiai paskirti — padėti piliečiams, kaip ir jums, taupyti pinigus. Išstos generacijos ten turėjo saugią vietą pinigams padėti.

Visi Taupymo Bankai yra savitarpinė pagalbos įstaigos. Tai reiškia, kad jie nėra akcinės bendrovės. Taupymo Bankai tarnauja žmonėms ir gražina jiems pelno dalį, kaip dividendus, atskaičiavus išlaidas, atsargos kapitalą ir taksas.

Daugybė Massachusetts valstybės piliečių taupo Taupymo Bankuose, kaip ir kitose institucijose. Jūsų Taupymo Bankas labai maloniai padės jums pradėti taupyti, kaip jūs norite ir kaip jums yra reikalinga. Jūs galite atidaryti jūsų einamąjį sąskaitą net tik su vienu doleriu, ir kiekvienas jūsų padėtas doleris yra apsaugotas Massachusetts valstybės įstatymų.

Kadangi Taupymo Bankas yra arčiausiai jūsų, todėl stebėkite užrašą "Savings Bank" arba "Institution for Savings" banko vardu.

Visi depozitai yra pilnai apsaugoti Massachusetts valstybės įstatymų.

The SAVINGS BANKS of Massachusetts

STABILITY

JAV astantiosios armijos Korejoje vadas gen. A. Van Fleet nūlankė Seule korejiečius karo nastaičius. Visiems 106 priešlaudoje esantiems nastaičiams jis išdailno drabužių ir to anklode. Atsidiekdami nastaičiai jam atliko savo programą. Van Fleet šiuos nastaičius pavadino labiausiai tragiskomis Korejos karo aukomis.

DARBININKAS

THE WORKER

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

BY FRANCISCAN FATHERS

Reentered as second class matter at Brooklyn, N. Y. May 25, 1951, under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass., September 12, 1915.

SUBSCRIPTION RATES		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	\$5.00	Amerikoje metams	\$5.00
Brooklyn, N. Y.	\$5.50	Brooklyn, N. Y.	\$5.50
Half year	\$3.00	Pusei metu	\$3.00
Foreign	\$5.50	Užsienyje	\$5.50

Straipnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir gražinami tikrai autoriams prašant. Pavardė pasirašyti straipsniai būtina išreikia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

LOJALUMO IR DARBO

KONSOLIDACIJOS klausimas paskutiniemis dienomis gyvas. Prieta tam tikrų teigiamų sprendimų. Jautėm, kad taip bus. Iš patirties žinom, kur dideli užsimojimai, dideli ir nesuspėjimai. 1917 m. lietuvių vienybės Petrapilio konferencijoje, atrodė, galutinai bus palaidota, kai dalis visuomenės su raudonomis vėliavomis ir internacionalu išėjo lauk, daugumai pasisakius už nepriklausomą Lietuvą. Žinom, su kokiais nuomonių skirtumais Lietuvoje Taryba priėjo prie nepriklausomybės akto. Ir vokiečių okupacijoje dvejus metus sutruko, iki grupės susikonsolidavo VLIKE. Bet skirtumas tarp mūsų ir kai kurių kitų nelaimingųjų tas, kad mūsų vis dėlto susiprantama. Susipratimas laimaimas didelėmis pastangomis, bet vis laimimas. Dėl to nevalia jo laidoti pigiais šūkačiais ar sabotazu. Ta prasme buvom tegiamai priėmę grupių prašytą susidrausminimą spaudai ir pasiryždami jį vykdyti visu atsidėjimu, jei tik pačios grupės jo laikysis.

Deja, taip nėra. Vandens tebedrumščiam. Inicijatyva tam eina vėl iš tų pačių grupių. Ten kai kurioms arba stoka atsakingumo už savo žygius, arba perteklius piktos valios, kuri vykdo svetimos kolonos darbus griudama, ką pats organas yra sukūręs.

Neužteko to, kad tautininkų oficialus atsisakė solidarizuoti su grupių sugestija. Grupių prašymas spaudai tautininkų buvo pakeltas spaudos laisvės varžymu. Tas pats tautininkų atstovas VLIKE ir VT narys (T. Sidšis) duoda pasikalbėjimus tautininkų spaudai ir kritikuoja VLIKą, nors neseniai tenudžiūvo jo parašas po prašymu nuo tos rūšies kritikos susilaikyti. Prie to darbo, kurį organizuoja bendro darbo priešai, dedasi ir tautininkų grupė su savo atstovu.

Iš to fakto gali aiškėti, kodėl ir visa Vykdamosios Tarybos informacijos tarnyba, vadovaujama tautininkų atstovo T. Sidšio darbais, tikriausiai nedarbu, faktiškai sabotavo vlikinę veiklą. Per visus metus ji neparodė visuomenei nieko, išskyrus tuos lietuviškus Eļtos biuletenius. Jos sabotuojama informacinė veikla tarp svetimųjų teko kitiems nudirbti. O tarnybos piniginė samata yra didžiausia iš visų tarnybų, darbo jėgos turi taip pat daugiausia.

Dar nuostabiau, kad tą lietuvišką biuletenį išnaudoja savo grupiniams nusistatymams skelbti, o VLIKO nutarimus praneša tendencingai iškraipytus.

Jeigu einama konsolidacijos keliu, tai turi būti galutinai išsiaiškinta, ar jį VLIKą jeinančios grupės visos yra už lojalų bendradarbiavimą VLIKui ir jo sutartiams principams, ar jos ir toliau liekasi VLIKO darbų sabotazė. Jei grupės lojaliai dalyvauja bendrame darbe, tai jos turi duoti žmonių, kurie ir norėtų ir pajėgtų arba patys dirbti arba jiems pavestą darbą organizuoti.

Paskutinėmis dienomis "paraustinio darbo" atsirado dar viena forma: VLIKU nepatenkintieji rankioja prieš jį parašus. Taitai, vadinas, reikia laikyti rezistenciniu darbu. Zodis dėl jo nereikalingas. Teatreikiamp j j visuomenės dėmesį.

J. A. BČININAS

ŠAUKSMAS

Jonas Aleksiejėvičius Būninas, rusų rašytojas, gimė 1870 m. Voroneže. Mokėsi Rusijoje. Daug keliavo, apvažiavo Europą, Afriką, Aziją. Rašyti pradėjo anksti. Stipriai reikišė prieš I pasaulinį karą. Bolševikams nebuvo palankus, todėl jis pasitraukė į vakarus ir gyveno kaip tremtinys. 1933 m. gavo Nobelio premiją. Buvo atvažiavęs ir Kaune, skaitė paskaitas ir savo kūrinius. Neseniai išleido atsiminimus apie savo laiko rašytojus, kur įdomios šviesos įneša j M. Gorkio gyvenimą. **RED.**

Išsijudinome iš Dardanėlių apie keturias. Penkiomis matrosais pietauja. Pietums jiems duoda po porcijėlę spirito. Bet buvo Didysis Kefvirtadienis, tai kai kurie palaikė nuodėmė tokią dieną gert. O kad spirtas nenuėitų niekais, atidavė — dėl juoko — turkams. Spiritas jems, nepratusius gerti, kaip mat nuvertė nuo koto, ir jie sumigo: vienas, didelis, drūtas — ant vairinio galo, ant pat rinktės, o kitas, mažukas smulkus — ant dangčio, tarp vairagalio ir mašinų skyriaus. Ir prieš užmigdamas tas mažukas ilgai dar burbuliavo — ir turkiškai, ir graikiškai, ir net rusiškai:

— Rusas — geras, arabasb — negerai

Jis pasakojo, esąs žmogelis menkas ir neturtingas, turėjęs žmoną — tokią gražią, tokią gražią, kad ją net vardu bodėdavo vadinti, ir sakydavo: "džanym, širdele mano!"; ta jo žmonelė jau senai mirusi, pagimdžiusi jam sūnų; o tas sūvykus — Kovakas, palūdytu, jog Auksō Rage tikrai nebuvo me sustoje.

Vieną popietį mano geras prietelis sutiko man duoti "raidą". Apsuksime, sako, ratą aplink miestą; pažiūrėsim, kaip pavasaris gimsta. Bet atsitiktų man taip, kad nei pusės kelio nenuvažiavus susprogo jo automobilio padanga. Tas amerikonas lietuvis man pastebėjo, kad "flat tire" dabar yra "bad thing": naujos, padangos vis sunkiau gauti. Girdi, vieno tik tai "gazo" prisipylęs nevažiuosi — reikia po ratu dar pagavėlę guminę turėti. Viskas Amerikoje sustotų, jei gumos nebūtų. "Raberis" dėl to toks pat brangus, kaip ir auksas, ypač kai karui ruošiamasi. Vis kas sukasi ant rato, o ant to rato reikia užmauti guminę rankovę. "Ar tamsta žinai, kad dabar dėl gumos eina tylus, bet kietas karas?", paklausė jis mane. Ir kol mūsų ratą lipdė ir pūtė, jis štai ką man papasakojo.

Sukilėlius remti pavojuje

"Praėjusio karo metu aš buvau Pacifike. Vieną kartą mes gavome įsakymą skristi į Malajų pusiasalį — j tokią, žinote, Indokinos uodegą, kurią buvo japonai užėmę. Ten mes mėtėme ginklus sukiliams. Tai patį darė ir angli, kurie buvo japonų išgrūsti iš Singapūro. Visas Malajų pusiasalis buvo sukilęs, kaip skruzdėlynas. Sąjungininkams buvo svarbu tą sukilimą sulaukyti, kad būtų kliudomas darbas kaučiuko plantacijose, kuriose dirbo kinai. Malajuose jų yra daugiau kaip du milijonai. Numetus ginklus, jie šaudė iš kiekvieno

KAJETONAS EIVA
Karas, apie kurį nedaug terašoma • Malajuose jis kruvinas, Brazilijoje labai varginas • Kova vyksta dėl automobilio rato • Jo priešas yra visur ir kartu niekur • Auksu mokama, o juoda tešla gaunama • Ar jūsų automobilio padangos nėra kartais kruvinos?

krūmo. O žinote, ką tai reiškia? Tai reiškia, kad japonai negalėjo ramiai sunkti iš medžių tos "juodos košės", iš kurios gaminama.

Be, va, kas atsitiko po karo. Kai anglai vėl grįžo į Malajų pusiasalį, ten savo lizdą jau buvo susisukę komunistai. Pradžioje jie organizavo tikrai streikus o nuo 1946 metų pradėjo partizaninį karą. Gal jums įdomu, kad jie kaučiuko plantacijų nenaikina. Jie puldinėja tikrai baltuosius žmones, policiją ir tuos gyventojus, kurie eina su angliais. Tai rodo, kad Maskva siekia to "juodojo aukso." Taip biznieriui vadina "raberį". O, ten kraujas dėl gumos čiukšlėmis teka." Žiūrėkime, kad ir mums neužmątytų kruvinos padangos", nusiжуokė mano prietelis.

Vagystė pelninga, bet ir pražūtinga

Kai vėl susėdome į vežimą, aš savo bičiuliui paklausiau, ar jis visada mauna ant ratų "Goodyear" padangas, kaip šį jungininkams buvo svarbu tą sukilimą sulaukyti, kad būtų kliudomas darbas kaučiuko plantacijose, kuriose dirbo kinai. Malajuose jų yra daugiau kaip du milijonai. Numetus ginklus, jie šaudė iš kiekvieno

Beveik visai audros sugriauto Judsonia, Ark., miesto pagrindinė gatvė, audrai praėjus. Tik Judsonijoje buvo užmušta 25 asmenys. Viso audra pietuose sunaikino apie 1007 namus ir 1348 apgriovė.

karan, į Arabiją. O jau iš Arabijos — nebesugrįžęs, ne! — kalbėjo jiai. Ir, pasokęs, šūkičiojo, imituodamas karabinių šaudymą, griuvo aukštelininkas, kaip mirtinai nušautas ir kratė savo kreivas kojas vilnonėmis pūkuotomis kojinėmis. Kelnės jo, labai siauručiu-kės apačioj, buvo visos sulospytos, munduras striukuotis, nusizulines, fessa sukūrinta, avino akys durmzlinos, ūsai nukarę, barzda seniai neskusta, saulės ir vėjo nugairintas veidas visos susiraukšlėjęs. O matrosai kvatojo ir vėl gailingai kalbėjo:

— Tai, vyrel, ką ta degtinė daro!

Daug kartų mačiau Bosforą. Bet argi galima jo atsižūrėti! Vakare guliausiai miegoti ir įsakiau, kad lyg tik pasirodys bokšto švyturys, mane pažadintų. Apie antrą nakties matrosas pabaldeno j mano kajutės duris ir tarė negarsiai:

— Seralių privažiuojam.

Aš atsiliepiu:

— Aha. Šalta labai!

— Trys laipsniai.

— Rūkas?

— Giedra.

Sugraibiau patamsy palta, kepurė ir išėjau. Prie kajutės durimis ir skurdžiai spinkso vienas dujinis ragelis. Lengva šviežia oro srovė traukė pro praviras duris, už kurių mėly-

nės miškuose. Bus jau pilnas šimtas metų, kaip Goodyear pradėjo ten leisti syvus iš kaučiuko ir gaminti gumą. Darbas tas buvo pelningas. Pelnas ėjo ir Brazilijai. Ji dėlto mirties bausme užgynė bet kam imti kaučiuko daigų arba sėklų ir sodinti kitur tuos brandžius medžius. Vis dėlto vienas anglas kels šimtus daigų nudžiovė ir pradžioje namo. Kadangi Anglijoje jie neaugo, tai buvo užveisti Malajuose. Ir žinote, kas atsitiko? Malajuose pradėta gaminti gumos daugiau kaip 80 procentų, o Brazilijai liko tik kokie 3. Ar ne nuostolis? Bet už tą pelną anglai dabar Malajuose moka krauju.

Tankai neapsaugo nei gubernatorių

Mano prieteliui taip besaparojant, pro mus prašvilpė cypdama policijos mašina. "Skuba ko nors sutvarkyti", pastebėjau. "Čia policijai lengva tai padaryti", pridūrė mano vairuotojas. "Malajuose jau kas kita. Žinote, prieš kokį mėnesį lankiau savo draugą iš karo laikų. Jis neseniai grįžo iš Singapūro. Pasakojo, kad ten ligo-nuobis yra pilnos sužeistųjų. Juos atveža iš Malajų: kareivius, inžinierius, darbininkus... O praeitą vasarą partizanų

kuška paklojo ir patį gubernatorių — Sir Henry Gurney.

Jis buvo atkviestas iš Palestinos, kur taikė žydus su arabais. Ranką jis turėjo kietą. Be to, savo žinioje turėjo 100,000 vietinės policijos, 30,000 britų karių ir dar specialius dalinius partizanams gaudyti — vadina-mus "Malajų skautus". Surengė dvi didelės valymo ekspedicijas, bet prieš niekur nerad-ko. Pasirodo, dienomis tie Mas-kvos sukurstyti žmonės yra kaip ir visi kiti. Užėina naktis: kryta kiekvienas krūmas. Iš rytu randama dešimtimis už-muštų, sužeistų arba pasigrob-tų. Visos anglų moterys ir vai-kai turėjo sueiti j miestus, ku-riuos saugo tankai ir artilerija. Sir Henry Gurney, kad ir būdamas labai kietas, nieko ki-to negalėjo padaryti, kaip tik saugoti tas baltųjų tvirtoves.

Vieną kartą jis važiavo "viki-kinde" praleisti toliau už mie-sto. Buvo šviesi diena. Liko tik keletas kilometrų. Viename ke-lio vingyje pasipylė sūviai. Poli-cija atsakė tankiomis salvė-mis. Bet kas iš to? Gubernato-rius Sir Henry Gurney krito. Kartu važiuavusi jo žmona grį-žo atgal su vyro lavonu... Jis atidavė savo gyvybę už "juo-dąjį auksą", kuris anglų kiše-nėje pavirsta žibančiu.

Kiek britai Malajose uždirba?

"Ar tamsta manai, kad tiktai dėl pinigų jie ten mušasi?", paklausiau domėdamasis. "Ir dėl pinigų, ir dėl gumos. Tik praėjusiais metais britai už tą "juodą auksą" gavo 300 milijonų dolerių. Tokiu keliu JAV pinigai patenka anglams į kiše-nę. Juk iš ten parsivežame apie 60 procentų viso to "raberio", kuris pamušamas ir po auto-mašinom, ir po patrankomis, ir po visokiais vežimais, kurie tik ant ratų sukasi. O tų ratų reikia ir baltiems bolševikams ir geltoniems — rusams ir kinams. Dėlto ir kaujamesi dėl to varvančio, juodo skystimo. Jis geras tuo, kad kietėja, tempiasi ir oro nepraleidžia. Vi-siškai taip, kaip politika: ji taip pat tempias, kietėja ir į užimtas pozicijas kitų neįlei-džia."

Didvyriai, kuriems paminklo nestato

Jau buvome arti namų, kai prieš mūsų akis vėl pasirodė ant sargybinių valčių šuktelėjo kas; o gal kas smaugia, o tas pasigailėti šaukia: ar, gal, kokį graiką kontrabandistą nutvėrė; et, labai tai man!

Vėl negarsi komanda ir vairininko altas. Mėnulis keičia savo vietą, stujunda iš dešinės Skutario krantai — toli vandenų veidrody nutysta jų atošvai-stos. Jau praslinko Peros ir Galatos kalnai, istaisi mūrinio miesto apgultis, balzganu perre-gimu sydu viens ant kito pa-kybės ties vandenu, ten, kur stypso iš vandens baltas Leand-ro bokstelis. Garlaivio krantinė pakryпта, — užsiveria anga j Marmoro jūrą, blizgančią, kaip auksu ir perlų laukais, šalia Seraliaus dubens. Tas laukas blaušias; pasigirsta trumpas skardus telegrafo skambė-lėjimas: mes vis daugiau grį-žiamės dešinėn. Dabar atošvai-stų jau niekur nebėr. Bosforas susiaurėjo. Balti marmori-antai sultono rūmai nutysę kai-rijoje pakrantėje, moudo jūroj savo plačius marmorinius prie-plaukos laiptus. Sesėliai ir ligi-ję nusidriekia žalsvas, pablyš-kęs marmuras šesėly... — Jusuf! — vėl pasigirsta iš kažkur toli.

— Aš nustebejęs pakelė anta-kius, klausausi... Ir vėl tą šauksmą užmirštu.

(bus daugiau)

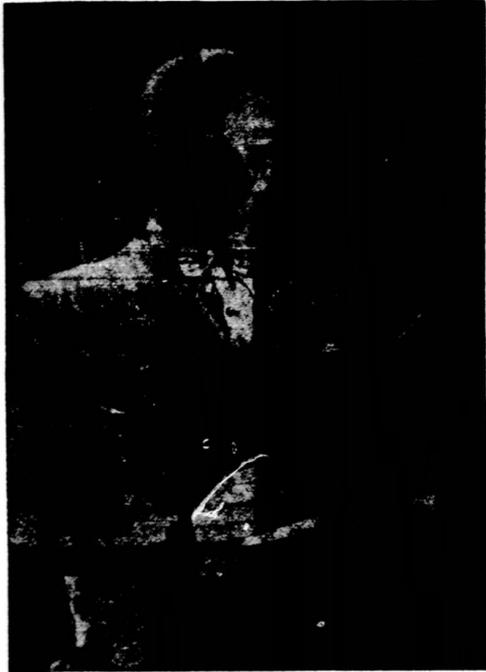
KŪRYBOS PRIEDAS

PULGIO ANDRIUŠIO "SUDIEV, KVIETKELI"

Tolimojoje Australijoje pernai buvo išleista apysaka, kuriai autorius Pulgis Andriušis pavadinimą paėmė iš Antano Vienažindžio dainos "Sudiev, kvietkeli...". Ilgesiu padvelkia šie poeto žodžiai, ir iš tokio savo žemės, savo gimtojo sodžiaus vaizdų ir savo krašo žmonių ilgesio gimė Pulgio Andriušio kūrinys.

Versdami šios apysakos lapus, mes gyvename Lietuvoje, tradiciniame ir senoviniame jos kaime. Čia viskas mums miela ir sava. Kiekvienas, nors ir menkiausias, daiktėlis knygoje turi savo svarbą. Mes pasineriame ne į kokius nuotykius ar intrigas — jų šiame veikalė visai ir nėra: apysakoj žengiam me sykiu su visa kasdienine būtimi, iš kurios autorius moka išgauti tiek vaizdingumo ir spalvų. Mes skaitome apie kaimo laukus, ežerus, piemenų dienas, galulaukių takelius ir vieškelius, vaiko svajones, žmonių rūpesčius ir trūšą, jų juokavimus ir liūdesius, žodžiu neįsakyta meilė ir tylių, tylių motulės užliūliavimą, kai ji pasiženklus verkia savo sūnaus, kuris nuo jos pasitrauks ir iš daliojo Lietuvos kaimo išklįs į tolimą ir nežinomą pasaulį. Apie panašius ir dar daug kitų dalykų mums byloja Pulgis Andriušis savo apysakoje.

Jisai ir jo knyga yra geri palydovai šiame nedėkingame mūsų dabarties kelyje: jis kalba iš širdies, su meile, su lengvu liūdesiu ir stipriu įsiilgi mu. Tas jo išsilgimas juo patrauklesnis, kad nuo pat pir-

Pulgis Andriušis už apysaką "Sudiev, kvietkeli" gavo Liet. Rašytojų Draugijos premiją 1500 dol. Premijos išteikimas vyksa Chicagoje kovo 30 d. "Aidų" klišė.

mųjų knygos lapų ligi paskutinių jį piktina humoru, kurių vietomis autorius pažeiria net sutirštintais dažais. Pulgis Andriušis, savo knygai vardą paėmęs iš poeto dainos, patšai taip pat atveži atvejais į mus kalba kaip poetas. Štai kaip gražiai skamba jo žodžiai: "O šia pavasario naktis nematomos pakraščiaus, tarytum

nuo paties dangaus skardžių kristų upės, iškilusios iš savo guolių debesyse ir šnioksdamos ieškotų naujų vagų." Ir platus, ir gražus, ir toks poetiškai galingas šis vaizdas.

Pulgis Andriušis yra žodingasias ir žodingiausias. Jo kalbos lobiai reikia siekti aruodais. Savo žodžius, nors ir reičiausius, o taip pat ir visą

tą apysaką, iš kurios jis mums išrenka tiek įvairių daiktų ir daiktelių, autorius sumaniai išlydina į sklandžiai tekančius sakinius, ir jo rašymas pasižymi aukšta stiliumi ir kultūra. Todėl jo apysaka nėra koks liaudies pasakojimas, bet visa literatūros kultūra atžymėtas kūrinys. Jeigu gi ieškotume jam giminytės lietuvių literatūroje, visa savo dvasia ir turiniu jisai arčiausiai prisilietų prie Vaižganto.

Pulgis Andriušis savo knygoje nepravarė kokio tolydaus, nuosekliai besikabinančio veiksmo. Jis niekur neskuba — taip jam miela ilgiau paviesėti lie tuviškam kaime. Todėl jo apy-

saka yra lėta ir lyg iš atskirų paveikslų sudėta. O kai jo žmōnės išklūsta iš savo gimtųjų vieškelį, atsiduria svetimuose kraštuose, "Sudiev, kvietkeli" antroje dalyje jau nėra toks patrauklus ir stiprus. Užtai pirmoji pusė mus žavi visokeriopai, o ir antroje arčiau galo vėl atsigrėbiama.

"Sudiev, kvietkeli" lietuviui artima, įdomi ir patvari dovana, nes šioje apysakoje, kaip skiriant premiją buvo apibūdinta, "giliai pažintas ir su meile atvaizduotas aukštaičių tradicinio kaimo būvis bei jo žmonių dvasia, sutelktas aukštaičių kalbinis lobis ir didelis kultūros stiliumi sukurti spalvingi vaizdai." A. V.

KAIP ŽUVO POETAS VYTAUTAS MAČERNIS

1946 m. V. Vokietiją pasiekė žinia apie poeto Vytauto Mačernio mirtį. Tuo metu nebuvo smulkmenų ir tikros datos. Buvo spėjama, kad jis mirė 1945 m. pavasarį.

Dabar pasiekusios žinios yra kitokios. Apie jį pasakojo vienas iš žvejų — Juozas Grišmanauskas. Jis, būdamas platiškis, gerai pažįsta visą tą kampą, iš kur kilo poetas Vytautas Mačernis. Yra buvęs bent keletą kartų Šarnelės kaime, dar vokiečių okupacijos metais kalbėjęs su pačiu poetu, gerai pažinęs jo vyresnįjį brolių ir kitus namiškius. Jis ir papasakojo visas smulkmenas.

1944 m. rudenį, prasidėjus ofenzyvai prie Šiaulių, Vytautas apsisprendė pasitraukti į Vakarų. Spaliu mėn. 7 d., šeštadienį, paryčiais atėjo pas savo draugą. Su juo ir sutarė kartu pasitraukti. Tada Vytautas sugrįžo namo pasikinkyti arklį ir vėl atvažiuoti pas draugą. Į jo namus buvo kokie 4-5 km. Ėjo pėsčias, kol namuose susirado arklį, pasirengė, praėjo nemaža laiko. Tuo metu bolševikų tankai, paėmę Sedą, jau veržėsi žemaičių Kalvarijos kryptimi, kur stovėjo vokiečių radistų kuopa. Draugas nebegalėjo laukti ilgiau, nes ir vokiečiai traukėsi, palikdami priedangai mažą kareivių būrelį. Jis išvažiavo dviračiu į Platelius.

Tuoj po to atsirado ir Vytautas draugo namuose, pasi-

kinkęs gerą arklį. Įėjo kambarin ir šnekėjosi su namiškiais. Netoliese ant kampelio stovėjo išsidėstę vokiečiai. Gal jie saudė, ir rusai, norėdami juos išvyti, pradėjo bombarduoti iš minosvaidžių. Vienas sviedinys sprogo kieme, ir skeveldra per langą pataikė tiesiai poetiui Vytaut. Mačerniui į galvą. Jis ten pat, prie stalo, ir mirė (1944 m. spalį 7 d. apie kokią 2 val. p.p.). Minosvaidžio skeveldra sužeidė ir arklį, ir jis net valandas kankinosi, kol nudvėsė, nes nebuvo kam jo pribai giti.

Bolševikai iš Ž. Kalvarijos savo tankus siuntė į Barstyčius, kur spėjo esant įsitvirtinus vokiečius. Tas kelias vedė ir į poeto tėviškę. Taip jo namai pasidarė fronto zona. Buvo pranešta namiškiams, ir jie vos sukaldė paprasčiausiai kars- tą ir sekmadienį laikinai palaidojo jo paties tėviškę, ant kanelio tarp namų ir miško. Gerai nespėjo net žemių supilti ant karsto, kaip visai laidojami kareivių buvo išblaškinti.

Paskui didžios nelaimės krūtį ant jo namų. Jie turėjo stambų ūkį. Tuoj kaip buožės buvo išvyti iš namų visi, — motina su keliais vaikais. Vyrensis brolis Vladas žuvo prie Alsėdių kaip partizanas, seserį Valeriją (jaunesnę už poetą) nuteisė 8 metams sunkių darbų kalėjimo. Taip poeto palikai ir pasilikio iki šiai dienai prie miško, kur jis rado daug įkvėpimo, mėgo jame klajoti kaip vienišas girių karalius.

Kovo mėnesio "Aidai"

Kovo mėn. (3) numeris įvairus ir turtingas. Numeryje randame šiuos straipsnius: dr. V. Viliamo — Valstybinių sienų problematika ir Lietuvos sienų klausimai; Jono Griniaus — Literatūros ir meno kritika, jo asmens bruožai; dr. P. Celiešiaus — Ergzistencijos sąvoka — A. Maceinos "Jobo dramoje"; Juozo Lingio — Baltoskandijos kultūrinė liečiama. Poesijos duoda Pranas Kozulis, Kl. Jurgelionis, Vincas Kazokas — ir Paulius Jurkus beletristikos — "Vargonai".

"Kūrybos pasaulyje" A. Maceina rašo apie dr. J. Griniaus sukaktį, A. V. mini prel. K. Urbonavičiaus mirtį; Kl. Jurgelionis rašo apie savo poesijos koncepciją, J. Lingis — apie Strindbergą. Recenzijų

motinos mirtis. Jaunasis dailininkas mano pastoviai apsigyventi Romoje, kur yra išėjęs meno mokslą. Kritikai tikisi, kad Amžinojo Miesto skaidrį nuotaika teigiamai veiks gabaus jaunuolio sėklą ir jį pilnai išsiskleis meniu.

Princas Henrikas iš Assios atrodo lyg kokia atžala, išsimisusi ant audrų apdraskyto italy karališkos dinastijos medžio. Jo tolimesnius laimėjimus parodys ateitis, kurią dabar gana šviesiai vaizduoja meno žinova. L. Andriekus

skyrūje sutinkame A. Raginio — Pulgio Andriušio knygos "Sudiev, kvietkeli" vertinimą, A. Mažiūlio — Lituanica tarptautinėje folkloro enciklopedijoje; Aug. R. — Balio Srugojo Kazimieras Sapięga, J. B-tis — Gabija: Meno skyrūje Ignas Šlapelis rašo apie J. Pautienius tapybos stilių, Visuomeniniame gyvenime — dr. J. Sav. — Komunizmas ir religija Italijoje.

Šis "Aidų" numeris turi vieną staigmeną — spalvotą V. Vizgirdos paveikslą — peizažą. Paveikslas atspausstas labai gerai, ir reikia džiaugtis, kad "Aidai" skelbia mūsų dail. kūrinius spalvoje, nes šiuo metu lietuvių dailininkų spalvoti darbai platesnei visuomenei neprieinami. Savo kūriniams dalyvauja šie lietuvių dailininkai: M. Marčilionis, V. Petraičius, J. Pautienius, V. Kasuba, T. Valiusas, J. Petras, T. Valiusas. Taip pat randame ir foto nuotraukų. Turtingai ir vertingomis nuotraukomis įliustruotas J. Lingio straipsnis apie Batloskandijos kultūrinę liečiama. Vyt. Maželis duoda nuotrauką — Naktis ateina į New Yorką.

Ateityje "Aidai" yra numatė išleisti numerius, iliustruotus atskirų dailininkų kūrinių. Balandžio numeris bus skirtas tik Galdiko kūrybai.

VINCAS KAZOKAS

SUSIKAUPIMO VALANDA

Šią valandą į mano sielą ima belstis Keletu ir nuostabūs garsai.
Šią valandą aš noriu tiklta melstis Ir šauktis į Tave karštai,

Kaip šaukiasi Tavešp kasdien būnyčių bokštuose Inirtusių varpų giesmė skardi, — Už juos garstau čia blaškosi ir trokšta Šią valandą mana tirdis.

KODIKIS

Kai pirmą kartą atveria Jisai akis Ir balliai dairosi, ir neramiai suklinka — Išgadinti šėšėliai sudreba aplinkui, Ir traukias atbula gūdi naktis

Ir svaigsta, lyg staiga apakus Vien šito žvilgsnio kerinčia liepna — O tamsoje sužibę spindi plačios akys, Ir jų gelmėj suvinta rytiena.

KULTŪRINĖ KRONIKA

• Stasio Būdavo knyga "Varpai skamba" ("Darbininko" atkarpoje spausdinome dvi ištraukas), — jau baigiama spausdinti ir greit pasirodys. Leidžia "Lietuvių Dienos" Karlinornijoje.

• Vytautas Augustinas, kurio albumas "Tėvynė Lietuva" eina su geru pasisekimu ir jau baigiama išparduoti, parengė naują albumą vaikams. Nuotraukose vaizduojamas Lietuvos jaunimo gyvenimas, mokyklos ir gamta. Tekstą šiai knygai rašo Bernardas Brazdžionis.

• "Gabijos" leidykla Brooklynne šiuo metu išleidžia tris knygas: Jurgio Jankaus "Paklydę paukščiai" — I tomas, St. Zobarsko — "Doleris iš Pittsburgho" ir V. M. Valančiaus "Vaikų knygelė".

• Muzikas prof. J. Žilėvičius "Aitvarų" kvartetui dedikavo vieną dainą "Per naktelę šokau".

• Aitvarų kvartetą, vedamas muz. A. Kačanausko, vyksta koncertuoti į Waterbury.

• Dail. V. Dobužinskis daro Alban Berg operai dekoracijas. Opera statoma City Center operoje.

• Dail. Arbutblatas, kilęs iš Lietuvos ir gerai mokąs lietuviškai, rengiasi išvykti į Paryžių. Dabar gyvena New Yorke.

• Monografija apie Čiurlionį parašyta dr. M. Vorobjovo, jau parengta spaudai. Leidžia J. Kapočius. Knyga talpins keletą spalvotų Čiurlionio darbų ir svarbesnius paveikslius. Numatoma išleisti atskiros — lietuviška ir angliška — laidos.

• Jonas Aistis redaguoja visą savo poesiją. Taip pat nori suredaguoti ir Antano Miškio visą poesiją.

• Polina Stoska yra nuvykusi dainuoti Vienos operon. Kovo 7 d. dainavo svarbiausią partiją Verdi operoje "Forza del destino".

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Lietuvinių kalendorius 1952 m. Suredago Albertas Puskepalaitis, spausdinta Muenchene, Vokietijoje. Mažosios Lietuvos Tarybos Spaudos Komisijos leidinys. Kalendorius gausiai iliustruotas.

The Martyrdom of Silesian Priests 1945-46. Išleido Kichliche Hilfstelle, Muenchene, Vokietijoje. Knygoje sutelkta daug iliustracijų iš Silezijos katalikų gyvenimo ir persekiojimo.

AIDŲ SKAITYTOJAMS KANADOJE

AIDŲ žurnalo metinė prenumerata Kanadoje \$5.25 (kanadiški)

AIDŲ prenumerata Kanadoje brangesnė, nes pašto papildintas tarifas nėra taikomas laikraščiams bei žurnalams siunčiamiems į Kanadą.

• Solistė Barbara Darly kovo 30 d. dainuoja Worcesterly, Mass., lietuvių rengiamame religiniame koncerte. Po to ji dainuoja su Clevelando Simfonija Brahmo "Requiem". Diriguoja Szell.

• Dainininkas Algirdas Brazys su Metropolitan opera pasirašė sutartį kitiems metams.

• Henriko Nagio eilėraščių rinkinį "Saulės laikrodžiai" leidžia Spaudos Klubas Chicago.

• Dr. A. Kučas ir kitiems metams pasilieka Scrantono universitete, kur dėsto kalbas ir istoriją.

DAIL. TELESFORAS VALIUS

Dail. Telesforas Valius šiuo metu gyvena Kanadoje, Toronte ir dirba netiesioginiai savo specialybėje. Visą atliekamą laiką sunaudoja kūrybai. Jis yra Kanados Grafikos Draugijos narys ir dalyvauja jos rengtuose parodose. Toronte karališkajame muziejuje 36-oje CPE grafikos parodoje dalyvavo su savo medžio raižiniais. Paroda tęsiasi nuo 1 kovo iki 31 d. Dalyvavo ir Londono, Ont., grafikos parodoje, ir muziejaus vadovybė įsigijo du medžio raižinius ekspozicijai.

Paskutiniu laiku dail. T. Valius padarė keliom knygom viršelius (F. Kiršos "Sventieji Akmenys" ir Lietuvos Archyvui), taip pat iliustruoja "Aidų" poesiją ir beletristiką.

KNYGŲ LEIDĖJAI SKIRIA PREMĖJAS

Kai kurios JAV knygų leidyklos yra paskyrusios premijas ir apsiėmusios išleisti bei sumokėti honorarą už šias knygas:

Publishers and Pocket Books, Inc. — \$4,000 už mokslo populiarizacijos veikalą (terminas rugpjūčio 31 d.). Dodd, Mead et Co. — \$2,000 už kurio nors berniuko gyvenimo aprašymą (term. rugsėjo 15 d.). World Publishing Co. — \$5,000 už religinio pobūdžio novelę (terminas gruodžio 31 d.). A. S. Barnes — \$2,500 už novelę iš sporto gyvenimo ir tokią pat sumą už sporto veikalą (term. gruodžio 31 d.).

Kitas "Kūrybos Priedas" išeis balandžio 9 d. su velykiniu "Darbininko" numeriu.

Karališkoji atžala mene

Šis karas skaudžiai palietė milijonus pavienių asmenų bei šeimų, tarp kurių matome ir karališkuose sostuose sėdėjusius asmenis. Politiniai pralaimėjimai aptemdė buvusią slovę ir juos pačius tam tikra prasme pastatė į tremtinių eiles.

Šios rūšies nukentėjusių skaičiūje gal nelaimingiausias bus Italijos karališkoji šeima. Paskutinis karalius Viktoras Emanuelis III, žmogus menkos fizinės galios, o taipgi ir lengvo būdo, nelaimingai pateko fašizmo įtakon. Kol šiai politinei srovei sekėsi, karalius stovėjo jos šėšelyje, švitėdamas monarchinių tradicijų blizgučiuose. Anais laikais t'uta jam nepriekaištavo.

Bet vos tikta pradėjo nesisekti karas, tuojau kilo nepasitenkinimai. Ji pralaimėjus, karalius Viktoro Emanuelio žvaigždė visiškai užgeso. Čia nieko nebebelgėjo nei Musolino mušalimas, nei sosto pervedimas princui Umbertoi. Tauta pasisakė už respubliką.

Lengva suprasti, koks tai buvo pažeminimas visai karališakai šeimai. Pats ilgametis valdovas su žmona Elena žiloje senatvėje persikėlė į Egiptą ir ten prieš keletą metų pasimirė. Princas Umbertoas apsisoto Portugalijoje, o jo žmona Belgijos kunigaikštė Maria Jozefa su vaikais nuvažiavo į Šveicariją. To negana, ir vyriausiąją dukterį Joana, kuri buvo išėjusi už Bulgarijos karaliaus, ištkio nelaimė. Po vyro mirties ji tuojau išgujo komunistai.

Tačiau labiausiai nukentėjo karalius Viktoro Emanuelio jauniausioji dukte Mafalda. Ji buvo ištekėjusi už vieno vokiečio princo ir su vyru gyven

Hitlerio valdžioje. Karo pabaigoj, pairus italy ir vokiečių santarvei, šį princesę tapo nacizmo auka ir savo dienas nelaimingai užbaigė Dachau koncentracijos stovykloje.

Mafalda paliko vyrą, kuris ir šiandien dar tebegyvena savo senoje pilyje netoli Frankfurto, ir kelis vaikus. Iš jų praėjusiais metais pradėjo garsėti sūnus Henrikas, paveldėjęs Assios kunigaikščio titulą. Tikrai įdomu faktas — jaunasis princas, turis šiandien tik 24 metus, žmonių dėmesį atkreipė ne kokiais kariniais žygiais, bet savo pieštais paveiklais, kas nedažna karališkoje diduomenėje.

Neperseniausai princas Henrikas iš Assios suruošė savo tapybos darbų parodą. Matyt, jautėsi gana drąsiai, jeigu jai vietą pasirinko Paryžių, Charpertier Meno Galeriją. Kaip pats prisipažįsta, jam rūpėję išgirsti apie savo darbus specialistų numonę, todėl, nuslėpęs tikrąjį pavardę, parodai pasirinkęs šį moderniniu menu alsuojantį miestą.

Dėja pasislėpti princui nepavyko — smalsios akys tuojau pastebėjo jo kilmę, bet kūryba labai teigiamai buvo įvertinta. Jaunasis dailininkas yra pasinešęs į abstrakcijas, kuriose naujas reikšimosi būdas vadinamas surrealizmu. Jo puoselėtojai yra smarkiai afilūtrėkė nuo tikrovės ir jų kūryba plačiai visuomenei sunkiai bėra suprantama — panašiai gal kaip aukštoji filosofija. Surrealistai priejo pure fantastiškiausią formų, kurių tikrąjį prasmę kartais tiesiog neįmanoma suvokti žiūrovui. Tada yra prikišama, kad menas esąs "išsigimęs", kai tuo tarpu apie

daugelio išmanymą prašokančias kitas sritis panašiai yra vengiama išsireikšti. Tiesa, surrealizmo ateitis dar nėra aiškiai žinoma, tačiau kolkas meno žinovai skaitosi su šio pobūdžio kūrniais ir jiems nėra užtenkiamos muziejų durys. Mene atitūkti nuo tikrovės niekad nebuvo vengiama. Tai ypač rodo noras vaizduoti mitologines būtybes. Tik čia viustumet pasilikis klausimas, iki kokių ribų galima duoti laisvę fantazijai.

Surrealizmo keliu pradėjus žengtį, princas Henrikas iš Assios, zodominio menui atsidavusius žmones. Jo išstatyta 30 paveikslių ir visi išparduoti. Kaip tapytojas išsireiškė, ji labai supratęs Paryžius. Iš tikrųjų laikraštis "France Soir" pažymėjo, kad jaunasis dailininkas savo švelniai ilgesingu surrealizmu, o labiausiai savo stiliumi esąs gilesnis net už seną šios krypties tapytoją Salvadorą Dalį. Princo pavaizduoti dail'tai dveikia savotišku lyrumu ir lyg nesutelpa sau skirtoje erdvėje. Pav., vienišos sąjlos abstrakcijoje pageltę lapai lekia į tuštumą už pieštų kvadratinių rėmų, o "Iluzijoje" žmogus, laiką ore ant siūlių vėlo, išskelti spalvotus burbulus, taip pat stovi šiaupus nutapytu paveiklo apvedimū.

Į tokią fantastišką tapybą Princas Henrikas palinkęs turėdamas 16 metų. Tada, siaučiant karui, jisai su tėvu gyvenęs vienišoje pilyje prie Frankfurto, Ji būvusi apgriauta, trūkė šviesos, švilpė vėjai... Tai ir paskatinė jį giliau susimąstyti, o paskui savo pergyventas idėjas išreikšti spalvomis drobėje. Nėra abejonės, kad jį daugiausiai paveikė graiška

TARP AMERIKOS LIETUVIŲ

LAWRENCE, MASS.

Pasisekęs religinis koncertas

Kovo 16 d. lawrenciškiai turėjo tikrai jaukią ir gražią šventę. Religinio koncerto siela buvo Lietuvos operos solistas p. Nauragis, kuris atliko beveik pusę programos (K. Galkausko "Tėve mūsų", L. Beethoven "Ave Maria" ir "Sanctus", J. Beltjens "Tota Pulchra", T. Dubois "Mano Dieve" ir J. Dambrausko "Maldą už tėvynę"). Klausytojus ypatingai jaudino paskutiniosios giesmės, ne vienam net ašarą išspausdamas.

Gražiai pasirodė ir mūsų parapijos choras, nors dar vis tebeįjungiamas susigiejojimo trūkumas. Choras pagiedojė: T. Brazio "Grazi, Tu Marija!", W. A. Mozart "Ave Verum", J. Schuetky "Emite Spiritum Tuum", T. Dubois "Pater dimite eis", C. Franck "Panis Angelicus (solo St. Raznauskaitė) ir Tantum ergo. Choro vyrai atskirai pagiedojė G. P. Palestrinos "Adoramus Te".

Gražiai pasirodė ir mūsų mėgstami savieji solistai: Fr. Suslavičiūtė su T. Debois "Ecce Panis Angelorum", Stella Raznauskaitė, Irene Libbey, J. Blaževičius ir J. Černiauskas tuo paties autoriaus "Septynių Kristaus žodžių" ištraukomis ir Iz. Zolubaitė "O salutaris".

Muz. Algis Šimkus idėjas daug darbo per palyginti trumpą laiką paruošdamas chorą ir solistus, pats akompanavo, vedė chorą ir puikiai išpildė vargonais solo J. S. Bach'o Toccata ir Fuga d-minor.

Koncerto klausytojai (jų galėjo būti daugiau!) su dėmesiu išlausė programos, o jai pasibaigus dar ilgai stoviniavo ties bažnyčios durimis ir dalinosi įspūdžiais. Tas klausytojų susižavėjimas rodo, kad ir koncerto rengėjai ir jo programos išpildytojai visai gerai atliko tą nelengvą darbą ir yra verti nuosirdžios padėkos.

Koncerte dalyvavo svečiai iš S. Bostono — kleb. kun. Pr. Virmauskis ir kompozitorius J. Kačinskas su žmona. Nėdrįsdamas pats vertinti koncerto, paklausiau J. Kačinsko nuomonės. Klausiau su baimė, nes žinau, kad kompozitorius yra labai griežtas ir nepataikaudamas pasako savo sprendimą. Bet ir jis pasakė, kad, atsižvelgiant į sąlygas, koncerto miestelyje.

Lithuanian LORE TRIO, — kaip yra vadinama lietuvių ponijū J. Daužvardienės, O. Biežienės ir Z. Šimutienės trejūke, kurią dažnai amerikiečiai kviečia atlikti jų kultūrinuose parengimose lietuvišką programą, kovo 11 d. tai padarė Chicago Heights Roosevelt mokyklos Tėvų-Mokytojų Sąjungos pobūvyje. Programoje J. Daužvardienė papasakojo apie dabartį Lietuvos padėtį, gi O. Biežienė akomponuojant Z. Šimutienė padainavo šešias lietuviškas dainas. Dalyvijo pasigėrėjimą kėlė J. Daužvardienės atvėsta lietuviškų rankdarbių parodėlė.

Baltosios Meškos Bravoras, kurį įsteigė ir jam vadovauja žinomas Mažeikių alaus varyklos savininkas Ildefonsas Šadauskas ir inž. Jonas Vilutis, netrukus paleis į rinką lietuviškų būdu gamintą alų. "Baltoji Meška" įsikūrė prie Chicago esančiame Thornton miestelyje.

Jean Pašakarnytė, bostoniško dr. Pašakarnio dukterė, priimta į Bowling Green State University biologijos studentų draugiją.

Apie tris lietuvius žvejus ir dabartinę padėtį Lietuvoje ruošiamasi išleisti atskirą brošiūrą, kuriai medžiaga jau baigiama tvarkyti.

John Kimbarka, lietuvis, respublikonų sąrašo kandidatas už antram terminui Cicero, Ill. Miesto asesorius vietai. Tose pareigose J. Kimbarka padarė nemažai pagerinimų miestui, ypač įvesdamas modernią šviesų sistemą eilėje Cicero gatvėje.

programa buvo gerai išpildyta. Jis net pasiūlė, kad dar kiek padirbėjęs Lawrence choras su ta pačia programa galėtų pasirodyti ir kitose lietuvių kolonijose.

Koncertas buvo rengiamas Nekalto Prasadid. Seselių vienuolyno Putnam, Conn. koplyčios statybai. Įėjimas be bilietų, tik kiekvienas dalyvis galėjo savo auką įteikti pačioms seselėms. Viso suaukota beveik 500 dolerių.

Ypatingą rūpestį parodė prel. P. Juras. Jis prieš koncertą išsiuntinėjo savo parapijiečiams laiškus su programa ir pasakė šešis pamokslus, ragindamas tikinčiuosius savo aukomis paremti seselės ir jų koplyčios fondą.

Muzikos archyvas
Muz. J. Stankūno "Muzikos Archyva" perėmė prel. Pr. Juras. Archyve yra tikrai vertingos medžiagos — vien tik giesmių bei dainų gaidų apie 5000. Be to, nemažai vaidinimams veikalu, lietuvių rašytojų poezijos ir prozos knygų ir t.t. Visa įsigytoji medžiaga pateks į Alkos muzėjų ir bus apsaugota nuo išsimėtymo ar dingimo.

Tenka stebėtis, su kokių rūpesčių ir pasiaukojimų Prelatas renka visa, kas tik kokiu nors būdu rįšasi su lietuvių ir tą visą medžiagą krauna muzėjun. Jis laiškais ir gyvu žodžiu prašo, kad visi lietuvių padėtų jam. "Reikia skubėti" — sako prel. P. Juras — surinkti visa, kas tik lietuviška, nes senieji lietuvių labai greitai žengia į kapus. Jie palieka senų knygų, įvairiausių fotografijų, skelbimų, lietuviškų laikraščių, visokiausių dar iš Lietuvos atsivežtų tautinių dirbinių ir t.t. Mirusiųjų turto paveldėtojai dažnai visa tai sunaikina arba už kelis centus parduoja ("skudurninkams"), tuo tarpu ten dingsta labai daug vertingos medžiagos apie lietuvių gyvenimą, veikimą, meną..."

Tikrai vertas didelio ir skubaus susirūpinimo reikalas. Kiekvienas lietuvis, o ypač inteligentas, turėtų apie tai pagalvoti ir savo apylinkėje tokią medžiagą rinkti. Visa prašom siūsti šiuo adresu: Alka, 261 Thatcher St., Brockton, Mass.

Siuočiuo metu fotografijas — antroje pusėje užrašyti kas, kada ir kur nufotografuota.

Gavėnių metu trečiadieniais giedami Graudūs Verkšmai ir sakomas pamokslas. Penktadieniais 7 val. vak. Kryžiaus Keliai. Šios gavėnių metu po Kr. Kelių labai turiningus ir pamakančius pamokslus apie Kančios vertę saiko kun. dr. A. Bružas, LaSalietis.

Misijos
Šv. Pranciškaus parapijos misijos prasidės sekmadienį — kovo 23 d. Lietuviškai pamokslai bus sakomi nuo kovo 23 iki 30 d., angliškai — nuo kovo 31 iki balandžio 6 d. Misijas ves Tėvas Hilarion Valteris — pasionistas. Klebonas kviečia ir ragina visus parapijiečius kuo nuosirdžiausiai misijomis pasinaudoti.

Vajus
Šv. Elzbietos pašalpinės draugija gana gerai gyvuoja. Paskutiniuo laiku mūsų elzbietietės susirūpino kuo daugiau parapijos mergaičių ir moterų įrašyti į savo Draugiją. Skelbiama naujų narių įrašymo vaju. Kviečiamos visos mergaitės ir moterys nuo 16 iki 40 m. amžiaus įrašyti. Vajaus metu įrašomos atleidžiamos nuo įstojamojo mokesčio. Gera proga apsidrausti lietuviškoje draugijoje!

Mirė
Paskutiniuo laiku smarkiai pradėjo retėti senųjų mūsų parapijiečių eilės.
Kazimieras Filiponis, 72 metų, mirė vasario 1 d. Palaidotas vasario 4 d. Paliko tris vaikus.
Petras Janukonis, 64 metų, mirė vasario 29. Palaidotas kovo 4 d. Liko žmona ir 4 dukterys.
Adolfas Aurila, 63 metų, mirė kovo 6. Palaidotas kovo 8 d. Antradienį padėjo nešti Janukonio karstą, šeštadienį jį patį išnešė. Paliko žmona ir 2 dukterys.
Joseph Jokubauskas, 67 metų, mirė kovo 11 d. Palaidotas kovo 14 d. Liko žmona ir 4 vaikai.
Visiems liudintiems dėl savo mylimųjų mirties reikiama užuojautą ir prašome Dievo gailėtingumo. Norėtume priminti visiems katalikams, kad susirgus tuoj kviesių kuniga, o nelaukty kol kunigas galės atvykti tik... sykiu su grabatoriumu. Vc.

PRADEDA ATGYTI BUFFALO LIETUVIAI

Dar 1940 metų gyventojų surašymo duomenimis Buffalo buvo apie 500 lietuvių. Reikia manyti, kad per pastarąjį dešimtmetį apie 50% jų baigė nutirpti. Gyvena jie plačiai po miestą išsidraikę ir jokio organizuoto lietuviško veikimo iki šiol neparodė, nors nuo seno čia buvo SLA kuopa, kuri prieš kurį laiką skilo į SLA ir Darbininkų Susivienijimą. Atvykus keletai šeimų tremtinių, kilo sumanymas steigti organizaciją, kuri suburtų į kraują visų srovių geros valios lietuvius bendram veikimui, nes nemaža dalis senųjų ateivių laikėsi nuosaliai nuo ankščiau minėtų organizacijų, ir šiai minčiai jie karštai pritarė. Buvo įsteigtas Buffalo Lietuvių Klubas, kuris prisiglaudė prie International Institute.

Klubo tikslas yra: suburti visų srovių lietuvių į vieną organizaciją, palaikyti tarp narių artimą tarpusavį ryšį, ugdyti juose patriotizmą ir lietuviškos kultūros bei gyvenybės pradus, teikti tarpusavio paramą, reprezentuoti lietuvius kitų tautų tarpe ir prisijungti prie bendros viso pasaulio lietuvių kovos dėl Lietuvos išlaisvinimo ir nepriklausomybės atstatymo.

Nors klubas dar neturi nė vienu metų amžiaus, bet jau spėjo vietos visuomenėje parodyti, kad lietuvis yra lietuvis, o ne lenkas ar gudas, kaip kai

Sąsmaiskas iš tremties
Paskutiniu laiku prel. P. Juras gauna vis daugiau ir daugiau laišku iš Vokietijoje pasilikusių lietuvių. Visi rašo apie labai sunkią savo padėtį. Daugiausia pagalbos maldaują seneliai ir ligonys, kurie ne tik kad slipnai, maitinasi, bet neturi drabužių ir vaistų, be kurių daugelis dejuoja visai negalį gyventi. Nors laišukai adresuojami prel. P. Jurui, bet dažniausiai kreipiamasi į visą lietuvių visuomenę... Laiškai labai gaudūs, rpdos, lyg iš skaitstyklės vėlės šaukiasi gyvųjų užtarimo, pasigailėjimo. Tikrai, ar nereikia apie tai rimčiau pagalvoti ir nuosirdžiau gelbėti tuos nelaiminguosius, kurių gyvenimas toks baisus!..

Užmirštamam reikalui
Pastaliko ir pas mus tokių lietuvių, kurie sakosi ir jaučia si esą katalikais, bet pamiršta vieną pareigą, t. y. priklausyti parapijai. Ypač šiame reikale užmiršta jaunieji, o kai tenka pasinaudoti Bažnyčios patarnavimais — susidaro nemaža sunkumų. Šioms dienomis prel. Pr. Juras išsiuntinėjo apie 150 knygelių, aiškinančių kodėl kiekvienas katalikas privalo įsirašyti į parapiją.

Svarbus pranešimas
Moteryų Sąjungos Conn. Vaisijų Kuopų žiniai
Malonu yra pranešti visų kuopų žiniai, kad štai ir vėl artinasi Moterų Sąjungos Conn. Valstijos Apskrieties svarbus pusmetinis suvažiavimas, kuris įvyks balandžio-April 20 d., 1952. Lietuvių svetainėje. Golley St., Manchester, Conn. Prasidės 1:00 valandą po pietų. Kviečiam visos kuopas skaitlingai atstovų prisijusti į suvažiavimą ir pagaminti naudingų įnešimų bei sumanymų mūsų kilnios organizacijos labui. PASTABA: atstovės, vykdamos į suvažiavimą, kviečiamos atsivežti ženklelius, kurie vartojami suvažiavime. (1) Pirmininkė **Adelė Hussey**, Raštininkė — **Marija Jokubaitė**

kas čia galvojo. Taip pat jau spėjo Buffalo Lietuvių Klubas prisidėti per Balfą ir prie Europoje palikusiu tremtinių šelpimo.

Šiais metais Buffalo lietuvių minėjo Vasario 16 — Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo dieną, vasario 24. Paminėjimas buvo pradėtas gražioje St. Louis bažnyčioje pamaldomis. Šv. mišias laikė ir lietuvišką pamokslą pasakė kun. tėvas Petras Baniūnas OFM iš St. Catharines. Vietos klebonas kun. Schwarz jau iš anksto bažnyčios biuleteny buvo paskelbęs, kad sekmadienio 12 val. mišios bus laikomos už pavergtą Lietuvą ir per mišias savo angliškame pamoksle trumpai klausytojus supažindino, kodėl lietuviui čionai susirinko ir kvietė prisidėti prie jų maldų. Buvo senosios kartos lietuvių, kurie per keliasdešimt metų išgirdę pirmą kartą bažnyčioje lietuvišką pamokslą, negalėjo nuslėpti savo susijaudinimo. Buvo ir tokių, kurie 19 metų čionai išgyvenę, pirmą kartą susitikę su lietuviu. Po pamaldų minėjimas buvo tęsiamas International Institute patalpose. Čia Niagara Falls lietuvių parapijos klebonas kun. Auginas, kalbėdamas angliškai, vaizdžiai nusivietė Lietuvos vargus ir kančias: O Tėvas P. Baniūnas savo nuosėklia ir įtikinančia kalba išsklaidė dalyvių abejones ir įtikino, kad Lietuva vėl bus laisva. Meninę dalį meistrškai išpildė muzikai: čelistas Algimantas Motiekaitis ir smuikininkas Laslo Hajošas. Tenka pažymėti, kad abu šie muzikai dabartinio metu groja Buffalo filharmonijos orkestru. Visada jie maloniai talkininkauja Buffalo Lietuvių Klubui, praturtindami parengimų programą. R. M.

Newark, N. J.
Kovo 30 d. 3:30 val. Newarko šv. Trejybės bažnyčioje muz. P. Sako vadovaujamas Brooklyno Apskrieties parapijos choras duos religinį koncertą. Koncerto metu išpildys Th. Dubois "Septyni Paskutiniai Kristaus žodžiai". Koncerte dalyvaus ir baritono partiją išpildys Metropolitano Operos solistas Algirdas Brazys. Vargonais akompanuos bei Bach'o ir kitų didžiųjų muzikų kūrinis išpildys vargonų virtuozas prof. J. Zukas.

— Newarko šv. Trejybės bažn. vikaras kun. Pranas Bastakys praeitą savaitę išvyko į gėlesniam laikui į Floridą atostogų. Parapijiečiai linki mielam kun. Pranui ramiai pailsėti, tikėdamiesi besartinančių Velykų švenčių metu matyti jį ir vėl savo tarpe.

— Šv. Trejybės bažnyčioje šį trečiadienį baigėsi šv. Juozapo Novena ir rekolekcijos, kurias labai sėkmingai pravedė Tėvas Mažukna, MIC. "X"

Chicago aukcione Barbare Ma-nausa tėvui netikėtai pavyko savo dukrelei už \$550 nupirkti \$25,000 vertės kailinius.

ELIZABETH, N. J.

Parap. mokyklos jaunučiai susėpė Vokietijoje pasilikusius draugas.

Prieš kiek laiko šios mokyklos Jaunučių S-gos nariai mokyklos vedėjos ses. Kristinos paraginti suruošė jų mamų pagamintų tortų ir lietuviškų dešrų pardavimą mokinį tarpe, kurio pelną — šimtą dol. pasiuntė Vokietijoje likusiems besimokantiems vaikučiams šelpti. Šioms dienomis jaunučiai per ses. Kristiną gavo iš Vokietijos Krašto Valdybos padėkos laiška, kuriame tarp kita ko rašoma: "Šiandien Balfo centro pervestųjų pinigų skaičiuje gavome ir Tamstos siunčiamą Jaunučių Sąjungos auką lietuvių tremtinių vargo mokyklų šalpai, viso viena šimtą dolerių. Priimkite visų mūsų jaunųjų vargo mokyklų moksleivių bei mokytojų širdingiausią padėkas Tamstai ir visiems mažiesiems Tamstai S-gos nariams, kurie nepamiršo čia Vokietijoje likusiųjų savo tautos broliukų ir sesučių ir sudėjo taip dideles aukas jiems paremti."

Toliau laišką pateikdama, kad jaunučiai tiesiogiai užmegstų susirašinėjamą su Vokietijoje vargančiais mokiniais. Ten nurodoma ir mokytojų adresai, per kuriuos galima susirašinėjamą užmegsti.

Laiškas baigiamas: "Su geriausiais linkėjimais liekame čia tęsti savo darbą ir prašome Jums visokiariopos Visagalio palaimos."

Graži ses. Kristinos iniciatyva ir jaunučių pasiaukojimas tikrai sveikintinas ir sektinas. N.

Lietuvai Gelbėti Komiteto veikla

Š. m. kovo mėn. 12 d. įvyko metinis čia jau dešimties metų veikiančio Lietuvai Gelbėti Komiteto susirinkimas, kurio metu buvo tartasi aukų Lietuvos laisvinimui reikalui ir išrinkta vadovaujamas komitetas. Šį komitetą sudaro visų Elizabethe veikiančių patriotinių organizacijų deleguoti asmenys (kiekviena organizacija turi teisę deleguoti jį po 2 atstovus). Iš komiteto kasoje esančių lėšų, kurios susidarė

renkant aukas per Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo sukakties minėjimą, buvo nertarta tuoju pasiūsti Altui 700 dolerių, o likusią nedidelę sumą padėti komiteto žinioje galimoms netikėtoms išlaidoms, susijusioms su Lietuvos laisvinimo reikalais, padengti.

Čia pat buvo perrinktas ir jau eilę metų su mažais pasikeitimais šiam komitetu vadovaujantis prezidentumas, kurį dabar, išlyrus raštininką, sudaro čia iš seno žinomi senosios kartos ateiviai ir visuomenės veikėjai: J. Džovalis — pirm., Bagočius — vicepirm., prof. J. Žilevičius — finansų rašt., J. Budreckis — išd. K. Bernotas — išd. padėjęjas, Bitėnas — protokolų raštininkas ir Senkus — korespondentas.

Šio susirinkimo metu buvo nupirkta ir padovanoata vietos valstybinės bibliotekos knygynui eilę anglų k. apie Lietuvos išleistų knygų: V. Augustino Our Country Lithuania, Dr. A. Šapokos Lithuania through the Ages ir kt.

Philadelphia, Pa.

Juzė Augaitytė, Lietuvos operos solistė, ir italas Marco Farnese, kaip svečiai menpinikai, dalyvavo "Recepriety Club of Philadelphia" parengime kovo 22 d. Penn Sheraton viesbuityje ir jo programa buvo transliuojama per radiją ir rodoma per televiziją. Programoje dalyvavo 1950 Mummer Parade pirmąją premiją laimėjęs Hegemano orkestras, televizijos ir radio transliacijoje pagarsėjęs olandų dainininkų ir šokėjų ansamblis "Edelweiss", olandų orkestras su solistais ir su dešimties metų amžiaus berniuku - soprano, žinomu pasirodymuose per radiją ir televiziją.

Lietuvių Radijo Draugijos PROGRAMOS

J. P. GINKUS, Direktorius

SEPTADIENIAIS 2 VAL. POPIET. — WWRL 1600 kc

GYVUOJA PER 15 METU

Oro bangonas transliuojami įvairūs visuomenės pranešimai, naujienos, muzika (vietinės žinios, parengimai: koncertai, šokiai, ir t.t. Vestuvės, puotos, liūdni pranešimai)

495 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.

TEL. EVERGREEN 4-9293

J. P. GINKUS Direktorius	AD JEZAVITAS Muzikos Dir.	V. UBAREVICIUS Francijų Dir.
-----------------------------	------------------------------	---------------------------------

NAUJENA!

PASVAISTE išleido naują patofono plokštelių

BUKRIŪNO MALDA ir Č. SASNAUSKO

SKUBINK PRIE KRYŽIAUS! igiedojė Mezzo - sopranas

Brom Jokubauskaitė Jokubauskaitė

Palydi: Smulku - VILIAM ŠIMEK
Vargonais - A. BROZINSKAS
Kaina \$1.75 Siunčiant paštu kartu su įpakavimu ir pasiuntimu \$2.00

Užsakykite: PASVAISTE
563 Hemlock St, Brooklyn 8, NY

LIETUVOS

ATSIMINIMAI

RADIO VALANDOS

SESTADIENIAIS

4:45 10:30

5:30 VAL. 5:30

STOVIS

WEVD

1330K (107.5 M)

JACK-J-STUKAS

1264 WHITE ST.

HILLSIDE, N. J.

TEL. Waverly 6-3325

DARBININKO REMEJAI

Po \$10: Rev. V. Martinkus, Statersville, R. I. Po \$5: P. Jonkus, Juozas Sharulis, Stephen Briedis jr., Brooklyn, N. Y. Mrs. H. Brusack, Maspeth, N. Y. Po \$2: M. Kanapinskienė, Brooklyn, N. Y., M. Simkus, Baltimore, Md., Mrs. Mary Barauskas, Phila., Pa. A. Sampokas, Dorchester, Mass., F. Pronckus, W. Medford, Mass. Po \$2.50: L. Sabis, Brooklyn, N. Y. Po \$1.50: Jonas Maslauskas, Brooklyn, N. Y., Joseph Tarbockas, Roxbury, Mass. Po \$1: Ona Kadisienė, B. V. Gedvilienė, Juozas Dailyda, J. Lukoševičius, Brooklyn, N. Y., Miss T. M. Grybas, New York, N. Y., Antanina Cirkelis, Woodhaven, L. I., N. Y., Mr. A. Rinius, Phila., Pa., Vincas Kupcikis, C. Žukauskas, Pittsburg, Pa., A. Kopivodienė, Cambridge, Mass., V. Kiele, Worcester, Mass., Eugenia Na-

wazelski, W. Hanover, Mass., L. Rudokas, John Prokop, Brockton, Mass., Wm. J. Millsbrok, Meriden, Conn., Mrs. A. Krivinskas, Waterbury, Conn., Mrs. Veronica Grabousky, New Haven, Conn., Mrs. G. Checkanauskas, New Britain, Conn., Mrs. A. Karvojus, Elizabeth, N. J., S. Valikonis, Cliffside, N. J., A. S. Siksnis, Hillside, N. J., Paulauskas, Kenilworth, N. J., Mrs. R. Axlin, Methuen, Mass., A. Januška, Dorchester, Mass., Katrė Gedrimas, Brighton, Mass., I. Serapinas, Chicago, Ill., V. Navar, Cleveland, Ohio, E. Ciocys, Providence, R. I. Po 50c.: J. Cesaitis, Mrs. S. Barakauskas, Brooklyn, N. Y., J. Gudiskis, Long Island City, N. Y., G. Mortenonis, Dorchester, Mass., Mary Buja, Draught, Mass., Kazimieras Gaidys, Nashua, N. H.

Nuoširdus dėkui! Administracija

Naujai atvyko

Kovo 14 d. j New Yorkio uostą laivu "General Sturgis" atvyko šie lietuviai: Fraenkis Ferdinand, Ludmila, Frenkis Eugenijus Goettel Daniel, Hella Hein Jakobine, Gustav, Wanda Heppner, Meta, Gustav, Erich Lemke, Heirinch, Scholastika, Georg, Beruta Lileikis Jonas Mauritz Kurt, Kaethe, Karl-Heinz, Helmut, Reinhold Meier Otto, Marie, Helene, Alfred, Wilhelm A. Mueller Karl, Aniele, Ludwig, rene, Fiedrich Pohmann, Oskar, Stasia, Horst Ruschas, Walter Schell, Martha M., Gustav Schimmegennig, Adele Schultz, Gustav, Augusta L., Gustav E., Gertrud, Helmut Sperber, Alfred, Hulda, Alfred, Hilde, Dieter Szillus, Ernst Trimakas, Olga, Stanislaus, Kirsten.

Kovo 22 d. j New Yorkio uostą laivu "General Stewart" atvyko: Bender Edmund O. Bender Irene, Albin, Gert-rud, Lilli A. Gendrolis Ludwig, Charlotte Markowitz, Freda Gendrolis Edith, Herbert Gliedt Otto, Helene, Irene, Norbert Guenther Marta Heidemann Emil, Helene I., Ingrid Heldke Waldemar, Anna Keparutis Maria, Genovaite, Algirdas, Bronislavas, Leonas, Siegfried, Irena Kezelenė, Berta Klimkeit, Irena, Alina Kulesch, Theodora Lemke Paul Meyer Annt Meyer Gustav, Ida, Amanida, Siegfried Motzkat Eva Neuland Aleksander, Gert-rud Pohl Ida Schikschnus, Joseph Schlemminger, Herta, Otto, Ronate, Agnes, Edeltraut Sinickas, Helena, Bronis Schumann, Ursula Steinke, Helene O. Zelvyys, Antanas

Kovo 21 d. j New Orleans uostą laivu "General Blatchford", atvyko: Beutner, Emil, Maria, Edward, Wanda M., Sina, Otto, Irena, Erika Frost, Ella Galinaitis, August, Anna, Wilhelm, Oswald, Gustav, Erika Pickschuss Hans, Margarite, Liselette, Gisela, Horst, Rudi, Siegfried, Guenter, Klaus Rimkus, Heinz E. Schimkat, Lydia, Friedrich, Heidrun Stoltz, Johann, Erna, Inge, Hans Tiedemann, Marianne, Albert Velkienė, Josefine Vilaitienė, Irena, Gyte

Kovo 23 d. j New Yorkio uostą laivu "General Heintzelman" atvyko: Deglau Julius, Line, Maria Holzhaus Edith Jurkschat, Hugo, Anni E, Ruth G. Neumann, Erna Ostwald Anni Paulowski, Kasimir, Maria, Hans, Willi Steinbeck Ida Nors atvykusiųjų pavardės skamba daugumoje nelietuviškai, bet jie visi yra lietuviai, kilę nuo Veiverių, Skirsnemūnės, Kedainių ar Biržų ir visi puikiai kalba lietuviškai.

LDS CENTRO VALDYBA Pirmininkas — Prel. P. Juras, 94 Bradford St., Lawrence, Mass. Tel. 7356 Vicepirmininkai — Vincas J. Rudzika, 37 Franklin St., Norwood, Mass., ir Pranas Razvadauskas, 5 G St., So. Boston, Mass. Sekretorius — Ant. Kneizys, 50 Cottage St., Norwood, Mass. Finansų sekretorius — Ant. Peli-dzius, 32 Wilder St., Brockton, Mass. Tel. Brockton 8-0729W Iždininkė — Bronė Ciunienė, 79 Barry St., Dorchester, Mass. Tel. SO 8-0948 Revizijos komisija: — Kun. J. Bernatoniš, Nell P. Meiskūnas, B. Jakutis. Visi laisčiai LDS reikalais siunčiami sekr. A. KNEIZIO vardu, 366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass. Tel. SO 8-6608. Piniginės perlaidos — Money Orderai ar čekiai išrašomi Iždininkės E. Cunys vardu.

IESKOMI

Giminės Adolfo Argust'o, mirusio 1950 m. spalio mėn. 8 d. Bronx, N. Y. Velionis gimė 1895 m. Bublikų kaime, Kėdainių apskr. 1938 m. lankėsi Lietuvoje, Kėdainių ap. (Jo pase yra šėtos policijos anspauda). Augaitis, Eduardas, iš Kelminių - Padgelumbiškio k., Marijampolės ap. Bakšys, Jurgis Čepkauskas, Antanas ir Čepkauskaitė - Lukovska, Stefani-ja, iš Aikščių par., Mileikių k., Čekiškės v., Kauno ap. Gegužiūtė - Mokevičiūtė, Milalina, iš Bračiulių k., Seirijų parap. Iždonavičius Benediktas, iš Plikšalio k., Laukuvos v., Tauragės ap. Kancauskas, Jonas ir Stasys. Maciejuskaitė Katrė ir vyras Juozas, kurio pavardė nežinoma, kilę iš Trakėnų dv., Kalvarijos v., Marijampolės ap. Norvaisa Antanas, iš Rūdaičių k., Laukuvos v., Raseinių apskr. Paulauskienė - Venkutė, Rozalija, iš Vieksnių parap. Vaitkus Antanas, Bladas ir Jonas, iš Birietiškių k., Šiaulėnų v. Weidman, Adolfas - Osvaldas, iš Bulavėnų, Raseinių ap. Vinkauskas Jurgis, iš A. Panemunės v., Kauno ap. Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliptis į: Consulate General of Lithuania, 41 West 82nd Street, New York 24, N. Y.

SLA organizacijoj kovobalandžio mėn. eina rinkimai. Šiuome rinkimuose yra išstatyta keletas naujų kandidatų į Vykdomąjį Tarybą ir, kaip atrodo, susidomėjimas rinkimais narių tarpe yra žymiai didesnis. Naujieji kandidatai, kaip adv. Kalinauskas iš Boston, Mass., j pirmininkus ir A. Devenienė iš Watertown, Conn., gerai laikosi. Tatai parodo, kad SLA nariai bent dalinai siekia pakeisti savo viršininkus.

BALFo centre per vasario mėnesį gauta aukų iš Connecticut valst. pavienių lietuvių ir šalpos organizacijų — \$263.-00; Illinois — \$1,237.32; Kentucky — \$10.00; Maine — \$10.00; Massachusetts — \$143.-10; Maryland — \$2.00; Michigan — \$1.00; Nebraska — \$80.00; New Jersey — \$216.-38; New York — \$6.75; New Hampshire — \$163.37; Ohio — 200.0; Pennsylvania — \$145.-00; Virginia — \$1.00; Washington — \$33.00; Canada — \$6.00; Nario mokesčių iš Balfo skyrių gauta \$144.00. Per tą patį laiką Balfo centriniams sandėly gauta drabužių ir kitų gėrybių 1967 svarai.

A. ANDRIUSKEVICIUS LAIKRODININKAS Čia paroduami ir taisomi laikrodžiai, žiedai, apyrankės, auskarai, ir kiti puošmenys bei brangenybės. Kreiptis: 485 Grand St. Brooklyn 11, N. Y.

Stephen Bredes Jr. ADVOKATAS 197 Havemeyer Street Brooklyn 11, N. Y. Tel. EVergreen 7-9394

ALLIANCE HALL 195 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y. CATERERS Parties-Weddings COMMUNION Breakfasts Banquets MEETING HALL Tel. EVergreen 4-9352 4-2442

New Yorke ir apylinkėse

P. J. BAGDANAVIČIUS, M. D. GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

185 Clinton Avenue Brooklyn 5, N. Y. Tel. MAIN 4-2329

Priėmimo valandos: Kasdien 2-4 ir 6-9 p.p. Šeštadieniais 10-12 ryto ir susitarus.

Ofiso tel. GLEnmore 5-3094 Namų tel. GLEnmore 3-4445

DR. VACLOVAS PAPROCKAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1357 Bushwick Ave., Brooklyn 7, N. Y.

Priėmimo valandos: Kasdien 12:30-2 ir 6-8 p.p., Išskyrus šventadienius.

Tel. EVergreen 7-4335

Stephen Aromiskis (Armakauskas)

Graborius - Balsamuotojas Moderniška Kopyčia 423 Metropolitan Ave. Brooklyn, N. Y.

Tel. STagg 2-5043

Matthew P. Ballas (Bieliauskas)

Laidotuvių Direktorius Notary Public 660 GRAND ST. Brooklyn, N. Y.

EVergreen 8-9770

Joseph Garszva Graborius - balsamuotojas 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.

JOHN DERUHA, M. D.

Inkstų, pūsles, odos, kraujo, vidurių ir kitų ligų gydytojas. Apžiūrėjimas ir kraujo tyrimas 3 dol. Priėmimo valandos 10-2 ir 4-9. Mokslus baigęs Europoje

128 E. 86th St., NEW YORK CITY Virš Lexington Ave. požeminio traukinio stoties. Lengva privažuoti iš visur. Atskiri laukimo kambariai vyrams ir moterims.

Telefonas: EVergreen 4-8934

PARAMOUNT BAR & GRILL

STANLEY MISIUNAS IR SONUS EDWARD MISIUNAS SAVININKAI Lietuviška Užeiga, kur visi myli užėiti. Pavieniai ir su šeimom, ir svečiais būsite maloniai aptarnauti. Importuoti konjakai - Uždandžiai - Televizija - Muzika - Sportas 502 GRAND ST., kampas Union Ave. BROOKLYN, N. Y.

William J. Drake (DRAGUNAS) LIETUVIS ADVOKATAS 85 - 03 WAREHAM PL. JAMAICA, N. Y. Tel. JAMAICA 3-7722

Skaitykite ir platinkite "DARBININKĄ"

PARDUODAM NAMUS

Turime gerų namų pardavimui — Woodhaven, Richmond Hill ir kitose apylinkėse. Taipgi išnuomuojuame kambarius ir patarnaujame visokios apraudos (insurance) reikaluose — greitai ir gerai.

J. P. MACHULIS

REAL ESTATE & INSURANCE 8656 85th Street, Woodhaven 21, N. Y. Tel. Virginia 7-1896

Bostone ir apylinkėse

S. Barasevičius ir Sūnus FUNERAL HOME 254 W. BROADWAY South Boston, Mass. JOSEPH BARASEVICIUS Laidotuvių Direktorius NOTARY PUBLIC Patarnavimas dieną ir naktį Kopyčia šermentims dykai Tel. South Boston 8-2590 Avenue 2-2484

Lithuanian Furniture Co. MOVERS — SO 8-4618 INSURED and BONDED Local and Long Distance Movers 326-328 W. Broadway SO. BOSTON, MASS.

ZALETSKAS FUNERAL HOME 564 EAST BROADWAY South Boston, Mass. D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas Graboriai ir Balsamuotojai Patarnavimas dieną ir naktį Kopyčia šermentims dykai NOTARY PUBLIC Tel. SO 8-0815 South Boston 8-2609

A. J. NAMAKSY Office Tel. SO 8-0948 Real Estate & Insurance 409 W. BROADWAY So. Boston, Mass. Res. 37 Oriole Street West Roxbury, Mass. Tel. PA. 7-0402-M

WAITKUS FUNERAL HOME 197 WEBSTER AVE. Cambridge, Mass. PRANAS WAITKUS Laidotuvių Direktorius ir Balsamuotojas NOTARY PUBLIC Patarnavimas dieną ir naktį. Nauja moderniška kopyčia šermentims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemaisiomis kainomis. Kainos tos pačios ir į kitus miestus. Reikalavimai: Tel. TE 6-6434

RAMUNIŲ ZIEDAI

Lietuviai nuo senų laikų yra įsitikinę, kad ramunės yra vaistas. Ramunės vartojamos nuo šalčio, reumatizmo ir dieglių. Ramunės stiprina visą kūną, gerai veikia į šilvį, inkstus (kidney) ir palengvina kitus susirgimus ar negalavimus. Jos geros ir akims plauti. Gerklamunių arbatą be baimės. Kas jos daug geria, tas turi skaisčių veidą. Ramunės yra geros ir plaukams plauti ir išlaikyti švairią galvos odą. Mūsų ramunės yra iš Jugoslavijos. Svaras ramunių \$2.50. O už \$1.00 — 5 uncijos.

ALEXANDER'S CO. 414 W. Broadway South Boston 27, Mass.

Tel. POPlar 4110 Charles J. Roman (RAMANAUSKAS) LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS 1113 Mt. Vernon Street Philadelphia, Pa. Moderniška laidojimo įstaiga Didelė, graži kopyčia, erdvi suakelievinęms sutelkiam nakvynė Vienas nemokamai Kreiptis dieną ir naktį

PARDUODAMA MAZA FARMA IR VASARNAMIS su visais baldais. Namas devynių kambarių gražioje vietoje netoli Shoran Springs Sulpher Baths. Vasaros metu galima išnuomuoti kambarius atostogautojams. Pardavimo priežastis — mirtis šeimoje. Kreiptis: MRS. M. TUMASONIS R.D.J. Sprakers, N. Y.

ATLAIKOS (JUNK) Jei turite atliekamą laužo (junk) ar kitokių atliekų, praneškite JUOZUI SINKEVICIUI telefonu SO. 8-8343 Galite skambinti ir vėlai vakare. Lietuviai.

DR. ANTHONY ARENT

LIETUVIS GYDYTOJAS Vidujinių Ligų Specialistas Valandos pagal susitarimą OFISAS: 507 MAIN STREET PARK BLDG., WORCESTER, MASS. Tel. 7-2173, namai; Tel. 6-0671.

Žmonės ir Žvėrys Dievų Miške

KUN. STASIO YLOS KACETO PERGYVENIMAI Knyga 560 puslapių, paveiksluota, kaina \$5.00. Užsisakyti (iš anksto atsijunčiant pinigų) šiuo adresu: IMMACULATE CONCEPTION CONVENT R.F.D. 2, Putnam, Conn.

SAVE TIME MONEY WORK with York Heat

Mes instaliuojame visokios rūšies žibalinį (aliežumi) šildymą. Nereikia nešioti pelnyu semtuvo. Nemokamai apskaičiuojame, kiek kainuos.

BROCKTON SERVICE OIL BURNER and HEATING SERVICE 520 MAIN STREET BROCKTON, MASS. Tel. 2608

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
APJUNGĖS
AMERIKA LIS ORGANI BARRONIA IR LIETUVIŲ ŽINIAS
680 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

NEW YORKO NAUJIENOS

Atkū sendraugių susirinkimas

Penktadienį, kovo 28 d. 7.30 v. v. Angelų Karalienės parapijos salėje — Ateitininkų rėmėjė, įvyksta A'jų sendraugių susirinkimas. Pranesimą darys V. Vaiteckūnas. (28)

Aldona Šlepetytė,

baletu solistė, ruošiasi naujam Fausto operos pastatymui Carnegie Hall. Ji yra New York Operatic Society bendrovės baletu direktorė.

Lietuvių Amerikos Piliėčių Klubu (biznio skyriaus) narių susirinkimas kovo 28 d. savo septyniame atvykti ir išgirsti bei patvirtinti finansinę apyskaitą.

Lietuvių šuvėjų (kriaučių) 54 Lokalo susirinkimas šaukiamas trečiadienį, kovo 26 d. 7.30 val. v. Unijos salėje, 11-27 Arion Place, Brooklyn, N. Y. Susirinkimas labai svarbus, nes bus renkami delegatai į ACW of A konvenciją, todėl visi nariai būtinai privalo dalyvauti.

Juozas Petrenas,

kuris kasmet redaguodavo "Kultuvę" balandžio pirmosios progą, ir šiemet ją ruošiasi išleisti.

Juozui Ambraziejui

pagerbti Sandaros 1 kuopa balandžio 26 d. Piliėčių Klubu palaipose rengia vakariene. Komiteto pirmininkas P. Mikaluskas.

Algirdo Brazio

bičiuliai New York, ryšium su netrukus prasidėsiančiomis jo gastrolėmis su Metropolitan Opera, ruošia atsiveikinimo vakarė.

"Tolmieji kvadratai"

Šituo vardu pavadinta Juozo Grismanausko knyga apie gyvenimą Lietuvoje ir apie jo pabėgimą iš Klaipėdos į Švediją. Čia autorius pabrėžia, kad visą laiką jie laukė tos dienos, kada išplauks gaudyti žuvų į taip vadinamus tolimuosius kvadratus. Tai maždaug 8 mylių nuo kranto. Žiemose metu buvo žvejojama artimuosiuose kvadratuose — visiškai prie kranto.

Todėl tolimieji kvadratai buvo ne tik jų svajonė išplaukti į tolimąją jūrą, bet viltis pabėgti.

Jonas Ulėnas,

visuomeninių Ulėnų sūnus, paskirtas draugininko pareigoms. Išvykus New Yorko skautų "Šarūno" draugininkui skautui vyčiui v. sl. A. Zelenkevičiui.

Padėka

Ponams M. ir J. Sabuliams (503 Euclid ave., Brooklyn, N. Y.) suteikiusiems mums daug paramos ir parodžiusiems nepaprastai daug gražių lietuviškos širdies mums į JAV atvykus ir čia įsikūrus, norime čia viešai pareikšti dėkingumą.

V. ir J. Brazaičiai

Dorotėja Zerolytė,

žinomų Brooklynne veikėjų Marijonos ir Jurgio Zerolių dukterė, kovo 16 d. baigė St. Mary's Hospital slaugių kursus su 42 kitom studentėm ir gavo teisę slaugių tarnybai ligoninėse.

P. Barzilauskas,

šiuo metu dirbąs kaip inžinierius JAV laivynė, staigiai susirgęs, atsigulė ligoninė.

Spaudos klubo

mėnesinis susirinkimas pereiną penktadienį dėl negausaus dalyvavusių skaičiaus neįvyko. Nukeltas kitam kartui.

Lituanistikos seminare, pereiną sekmadienį M. Gimbutienė skaitė — "Simbolika lietuvių liaudies mene," o L. Dambriūnas tęsė lietuvių bendrinės kalbos kursą.

Juozas Ginkus

išleido ir platina velykinius atvirukus su gražiais lietuviškais įrašais, kurių apie 14 paruošė Bernardas Brazdžionis. Būtų dar gražiau, jei ir vaizdai turėtų velykinių motyvų.

Maž. Lietuvos

Bičiulių Draugijos susirinkime, įvykusiame pereiną savaitgalį E. Povilanskienės svetainėje, pavesta laikinei valdybai eiti ir toliau pareigas, ligi bus išrinkta nuolatinė.

Pašvaistė,

ligi šiolei išleidusi visą eilę lietuviškų gaidų, šiomis dienomis išleido naują patefono plokštelę su Br. Budriūno "Malda" ir C. Sasnausko "Skubink prie kryžiaus." Įgiedoję Br. Jakubauskaitė - Jacikevičienė — mezzosopranas. Šmūiku palydi Viliam Šimek, vargonais A. Mrozinskas.

Bonwit Teller,

New Yorko Fifth Ave. savo krautuvoje suruošęs sovietų gamybos moterų drabužių parodą, pranešė, kad Allan G. Kirk žmona šiuos eksponatus vežios po visą Ameriką. Tuo būdu daugeliui JAV gyventojų bus suteikta progą pamatyti sovietinius gaminius ir juos palyginti su amerikietiškaisiais jų gamybos ir kainos atžvalgais.

Mirė

Jurgis Kalinsky, 80 metų amžiaus, mirė kovo 16 d., palaidotas kovo 19 d. iš Apreiškimo parapijos bažnyčios šv. Trebės kapinėse.

Brooklynietis Gediminas Rajeckas paskirtas 148 pėstininkų pulko (37 pėstininkų diviziono) apmokymo instruktorium Louisiana, Camp Polk.

Pabaltiečių paroda Columbia universitete

Pirmą sykį savo istorijoje Columbia Universiteto biblioteka suruošė pabaltiečių spaudoje parodą. Lietuvos, Latvijos ir Estijos spaudiniams paskirti abu viršutiniai vestibulai su dviem trijų dalių vitrinomis ir penkiais stalais. Keistu sutapimu, tie kultūriniai pabaltiečių ginklai kaip tik išdėstyti šalia Eisenhowerio portreto.

— Jei jis Europoje nepriima mūsų į Šiaurės Atlanto Valstybių Organizaciją, kurioje visbė sunėša tikruosius ginklus kovai prieš bolševizmą, tai mes čia kultūrinis subūrimas ir jo vadovaujama universitete išstatėme kaip tik šalia jo paties, — sako šios parodos iniciatorius estas Arnold Saagpakki. Profesoriausdamas vienoje New Yorko kolegijoje, visą savo atliekamą laiką jis skiria moksliniam darbui, besiknisdamas Universiteto bibliotekoje ir čia ruošdamas doktoratą.

Susisiekęs su visų trijų valstybių konsulatams New York, jis susirio su Columbiajoje studijuojančiais tų kraštų studentais ir gavo bibliotekos vadovybės leidimą tokia paroda suruošti.

Paroda pavadinta "The Baltic States in Western Culture". Šie įrašai didelėm raidėm padėti abi juos vitrinose, o viršum jų visų trijų valstybių herbai. Šalia knygų išdėlioti paaiškinimai anglų kalboje.

Lietuviškoji dalis turi du skyrius vitrinose ir vieną stalą. Ypač daug knygų apie Lietuvą svetimomis kalbomis yra su universiteto antspaūdais. Jas reikėjo atrinkti iš katalogu, gi likusias sumedžioti iš žmonių. Studentas P. Juška, pirmasis išsiliejęs į Generalinio Konsulato kvietimą tartininkauti, čia parodė daug sumanumo ir idėjų energijos ir darbo.

— Tas jūsų Žaška (Juška) paroda rūpino labiau, negu savo paskaitomis, — sako A. Saagpakki vicekonsului V. Stašinskiui, kai šis su savo ponu ir spaudoje atstovais parodą aplanko patį pirmąjį vakarą.

Kadangi Columbia Universitete yra tokia priimta tvarka, jog jo bibliotekoje išstatomos tik jo nuosavos knygos, tai čia reikėjo ne tik darbo tas knygas surinkti, bet ir pinigų joms įsigyti. Todėl Lietuvos Konsulatas čia tartininkavo dvejopai.

Lietuviai St. Patrick dienos parade

J. Tumavičienės rūpesčiu buvo paruoštas vadinamas "flotas". Tai sunkvežimis, atitinkamai dekoruotas, skirtas Liet. Piliėčių Dr-jos reprezentacijai tame parade. Daugumas bostoniškių kalba, kad jeigu dalyvauti tokiam parade, tai reikia gerai pasiręngti, įtraukiant reikalingą išmanančius žmones. Tačiau iš viso kažin ar verta tokiam parade dalyvauti, kur viskas pravedama airių nuotaike. Daugumas kitų tautų tame parade niekada nedalyvauja. Atskirai nuo L. Piliėčių Dr-jos parade dalyvavo O. Ivaskienės vedami taut. šokių šokėjai. Mums atrodo, kad toks dalyvavimas gali būti pateisintas tik tautinės propagandos sumetimais. Tačiau tada ir reikia pasirūpinti, kad būtų gera propaganda.

Maldaknygė lietuvių vaikams

Kun. St. Yla parengė ir Putnam sešėlis lietuviškas išleido graži lietuvišką maldaknygę jaunesniams. Toji maldaknygė bus gaunama šeštadieninėje mokykloje ir pas knygų platintojus sekmadieniais po 10 val. pamaldų.

Brangiau nori už plaukų kirpimą

Bostono kirpėjai nutarė pakelti kainas už plaukų kirpimą ligi \$1.15, už barzdos skutimą ligi \$0.75 ir vaikams už kirpimą pakelti 15 centų.

Atvežė dramblukią iš Indijos

Vienas turtingas ir mėgstas keliauti bostoniškis seniai buvo Bengalijoje, ten susidragavo su vietiniu gubernatoriumi, su juo medžiojo po džiungles. Gubernatorius padovanojo jauną dramblukią, kuris oro keliu atvežtas į Bostoną ir apgyvendintas Franklin Park Zoo.

Pagydo proto ligas

Vienas Bostone esančios ligoninės gydytojas psichiatras seniai pareiškė, kad beveik visos proto ligos šiuo metu jau yra galimos pagydyti ir kad toji sritij medicina padarė didžiulę pažangą.

Yra surinktos visos svarbesniosios ir gražiausios mūsų knygos. Čia ir V. K. Jonyno medžio raizinių išpuoštieji "Metai", V. Rato "Dvylika Juodvarnių", Galaunės Lietuvos Rašytojų "Tremlies metai", N. Vorobiovo "M. K. Čiurlionis", V. Jungferio "Litauen", T. Vizzirdos išleisti "Lithuania: Country and Nation" leidiniai ir kt.

Antrojo vitrinose Mažvydo Katekizmas, Ruizgo Žodynas, Daukšos Postilė. Ant stalo išdėlioti leidiniai apie Lietuvą prancūzų kalba.

Latviai ir estai, šalia jų kalbomis leidinių apie tautą ir kraštą, savo skyriuose patiekia nemažai vertimų. Jų tarpe yra verstinės knygos iš anglų kalbos ir jų pačių kūryba, versta į anglų kalbą. Kiek latviai gausūs latviškais žymiųjų amerikiečių ir anglų rašytojų, tiek estai skiriasi iš visumos savikčių autorių anglų kalba vertimais.

GRAŽI TRADICIJA IS LIETUVOS

Vieną kartą į metus — Balandžio pirmą Jūs turit linksmą visiems lygiai taikanią

KULTUVE

Visi žino KULTUVE. Išrašykite Kultuvę ir Jūs, gausit ją tiesiai į namus. Suraskit keturius Kultuvę skaitytojus ir atsiųskit dolerį laiške. Viena Kultuvė — 25 centai, kuriuos galima atsiųsti smulkiais pašto stempais. Dar šiandien rašykite:

KULTUVEL, 373 South Second St., Brooklyn, N. Y.

Is pobūvio Julijai Jakavonytei pagerbti: sėdi is kairės i dešine: Dr. J. Kvaraciejus, Maj. A. Masidlauskaitė, Julija Jakavonytė, Ed. C. Wilson; stovi is kairės i dešine: kun. J. Švagždyš, kapt. M. Monkevičius, kun. A. Klimas, Ch. McCaffrey, Lt. Com. J. Konstantinavičius.

PAGERBĖ NUSIPELNUSIĄ LIETUVAITE

BROCKTON, MASS.

Brocktono miesto mokesčių inspekcijoje nuo 1935 metų tarnauja veiki ir darbšti lietuvi — Julija Jakavonytė. Visoje Amerikoje iš 30.000 su viršum mokesčių tvarkytojų ji yra pirmoji moteris, pradėjusi tas pareigas, ir vienintelė tokios įstaigos viršininkė moteris. Per 17 metų ji ejo tas pareigas prie šešių miesto majorų — respublikonų ir demokratų. Visi patenkinti jos darbštumu, sumanumu ir sąžiningumu. Praėjusių metų rugpjūtį įvykę referendumas užtvirtino ją toms pareigoms visam laikui.

Ryšium su tuo metu laimėjimu kovo mėn. 16 d. buvo suiruostas Julijai Jakavonytei pagerbti pobūvis Brocktono Vyčių salėje. Žmonių priėjo tiek, kiek salėje begalėji tilpti: viso apie 400 — lietuvių ir daug kitataučių. Daug buvo aukštų miesto pareigūnų. Kai kurie buvo atvykę net iš tolimesnių vietų.

Mass. valstybės mokesčių tvarkytojų vicedirektorius Edvard C. Wilson, atvykęs iš Belmont, savo žodyje pasidžiaugė, kad turi tokią nepaprastą, ilgametę bendradarbę: "ji yra nepaprasta moteris nepaprastai svarbiose pareigose".

Lietuviškasis skyrius, de, čia negalėjo kuo nors gausiau pasirodyti, nes tikrumoje tokių knygų ir nėra.

Bendrasis skyrius, sutalpinatas ant dviejų stalų galiniame vestibulyje, yra skirtas daugiau bendrai informacijai apie Pabaltiją, apie dabartinę padėtį, apie daromus žygius išsilaisvinti iš bolševikų vergijos. Čia parodyta atskirame leidinyje Pabaltijo atstovų memorandumas, įteiktas Jungtinėm Tautom 1947 m. "Human Rights and Genocide in the Baltic States", čia dr. A. Bilmanio keletas knygų apie bendrą padėtį.

Tas trumpas skyrius visiškai logiškai papildė tą visą parodą, kurios tikslas yra parodyti, kad šios trys tautos savo tautinę kultūrą yra Vakarų kultūros dalis, bet kurios tų pačių Vakarų tapo išduotos Rytams.

Paroda truks iki balandžio pabaigos. —sn—

Miesto majoras C. Gerald Lukey savo kalboje prisiminė, kad jis Jakavonių šeimai jau seniai pažįsta, daug gero yra iš jos patyręs ir dabar labai džiaugiasi, kad turi tokią veiklią ir rūpestingą tartininkę. Iš visos eilės kitų kalbėtojų, ne lietuvių, vienas pareiškė, kad lietuvių tautai yra garbė ir pasididžiavimas, kad ji turi tokių kilnių asmenybių; jas mieliai savitvinsti ir kitos tautos.

Iš lietuvių yra kalbėjęs kun. St. Yla, atvykęs iš Putnam; kun. A. Klimas, šv. Roko liet. par. vikaras; adv. A. Shallna, Lietuvos garbės konsulas Brocktone; adv. J. Grigalius; P. Vištinis, tremtinių pirmininkas Brocktone, įteikęs "Lietuvos vaikų" albumą; S. Sužiedėlis, "Darbininko" redakcijos vardu; kun. J. Švagždyš, buvęs ilgametis Brocktono lietuvių klebonas. Jis suminėjo daug gerų darbų, kuriuos Julija Jakavonytė yra atlikusi, dirbdama kovose visose lietuvių organizacijose ir labdarystės institucijose: "ji turi tą retą ypatybę, kad daro gera ir tada, kai jai atsimokama nedėkingumu." Telegramomis sveikino prel. Pr. Juras iš Lawrence, kongresmanas Wiggsworth ir k. Atvykę buvo taip pat tėvai marijonai — Marianapolio viršininkas kun. S. Saplis MIC ir kun. A. Seputa MIC, brocktoniškis; kun. F. Norbutas, Norwoodo lietuvių klebonas, kuris pradžioje ir galė sukalbėjo maldą.

Pobūvis praėjo labai nuoširdžioje ir jaukioje nuotaike, gražiai išpuostoje salėje. Jį pradėjo dr. J. Kvaraciejus, lietuvis gydytojas Brocktone, o gražiai pravedė majorė Agnė Masidlauskaitė, dirbanti Vašingtone, iš kur ji specialiai atvyko drauge su Julijos Jakavonytės seserimi Aliute ir jos vyru Lt. Com. Julium Konstantinavičium.

Pabaigoje kalbėdama pati Julija Jakavonytė, ir dėkodama už jai išreiktą pagarbą, prisiminė savo tėva, kilusį iš Dzikijos. Jis jai įkvėpęs draugystę.

šos ir pasitikėjimo imtis ir ne lengvo darbo, jei tik ji supranta ir įstengianti atlikti. Ji taip pat jaučianti visada pareigą uoliai ir sąžiningai dirbti, nes to reikalauja visuomenės gerovė ir Dievas.

Pobūvio metu jai buvo įteikta dovanų nuo draugų ir Franklin klubo. Vietos laikraščio "Brockton Daily Enterprise" reporteris pobūvį nufotografavo ir sekancios dienos numeryje gana plačiai aprašė. Nuo savęs pridėjo, kad tai yra "iškilis ir Naujoje Anglijoje pirmoji moteris mokesčių inspektorė ir viršininkė".

Šiam gražiam pobūviui surengti — o Julija Jakavonytė tikrai jo nusipelnė, — daug pasidarbavo komitetas, kurį sudarė: dr. J. Kvaraciejus, vicepirmininkai — maj. A. Masidlauskaitė, L. Masidlauskienė, ir O. Česnienė; nariai — P. Kubilius, B. Bortkevičius, J. Treinavičius, D. Kazlauskienė, J. Kvaraciejienė, O. Jakavonytė, Mrs. J. Grandmont, J. Kubilienė ir N. Vereckienė.

NELE MAZALAITĖ

MENUO, VADINAMAS MEDAUS

GABIJA
Autorė su jai vieni būdingu stilium grakščiu šioje apysakoje iškelia ką tik ištekėjusios moters sielos problemas, jaunamartės svarstymus ir iš jų išplaukiančius įvykius. Knyga 220 psl., kaina \$2.50, gaunama šiuo adresu:
GABIJA
340 Union Avenue
Brooklyn 11, N. Y.

RUGPIČIO 10 DIENĄ, 1952 M.

TEVŲ PRANCISKONŲ SV. ANTANO VIENUOLYNO PARKE,

KENNEBUNK PORT, MAINE Rengiama

NAUJOSIOS ANGLIJOS

LIETUVIŲ DIENA

DIENOTVARKĖJE:

11 val.—Mišios su pamokslu vienuolyno parke.
12 val.— Pietūs.
3 val.— Lietuvių Dienos meninė dalis.
4 val.— Šokiai.

Iš anksto pasirūpinkite atostogomis ir autobusais.

TEVŲ PRANCISKONŲ SPAUDOS CENTRAS

Balandžio 27 dieną—4 val. p. p.

BROOKLYNO SV. JUOZAPŲ PARAPIJOS SALEJE

1080 Willoughby Ave.

RENGIAMA

DAINOS IR LITERATŪROS VAKARĄ

kurio metu bus įteikta

AIDŲ ŽURNALO LITERATŪROS PREMIJA

PROGRAMOJE DALYVAUJA:

Solistai — Juzė Augaitytė ir Stasys Baranauskas

Rašytojai: Jonas Aistis, Kazys Bradūnas, Henrikas Nagys, Vladas Pročiūnaitis ir Mykolas Vaitkus.

Įžangos žodį tars prof. Juozas Brazaitis

Įžanginė auka spaudos palaikymui (bilietas) — \$1.50.

BILJETŲ galima gauti "Darbininko administracijoje, 680 Bushwick Ave., "Gabijsje", pas Juozą Ginkų ir pas kitus platintojus.

VISI YRA MALONIAI KVIECIAMI AT SILANKYTI